І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації:
'Svoboda', 81-83 Grand St.,
Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXV. Ч. 3. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 4-го СІЧНЯ 1958 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 4, 1958 No. 3. VOL. LXV.

Христос Рождається! — Славіте Його!

Крайня пора жити по-Божому...

З РІЗДВЯНОГО ПОСЛАННЯ КИР АМВРОЗІЯ СЕНИШИНА АПОСТОЛЬСЬКОГО ЕКЗАРХА СТЕМФОРДУ,

...Господь наш Ісус Христос є любов'ю, що жертвується. Син Божий покидає небо, приходить на світ у виді маленької Дитини, щоб врятувати людей, які не були в силі самі через себе відзискати первісну святість і праведність...

Зрозуміли цю жертвенну любов убогі пастирі та багаті царі, складаючи пожертви-дари Божому Дитяті, як зовнішній знак їхньої вдячности до Господа. Жертвенна любов Христа завжди мала великий вплив на шляхотні серця. Завдяки жертвенній любові Ісуса, Пречиста Діва Марія посвятила себе для місійної й апостольської праці свого Сина, а нашого Господа. Жертвенна любов Христа Господа запалила серця учнів Христових, що пішли в світ та голосили слово Божої правди, не зважаючи на терпіння, муки, а навіть смерть. Ця сама жертвенна любов Божого Дитяти світила ясним полум'ям нашим українським іміґрантам на американській землі, що з вдячности до Господа ставили церкви, в яких молилися, засновували школи, просвітні й добродійні установи, з яких багато користають сьогодні.

Нехай ця жертвенна любов Христа запалить наші серця до жертвенности. Пам'ятаймо на будучі покоління, що прийдуть по нас. Для них треба виховати нові кадри Христових священиків-місіонарів, що пожертвують себе Богові, посвятять своє життя Церкві на службу, а людям на спасіння. Вони вчитимуть Ваших дітей, внуків і правнуків Христових правд, а в даний час поможуть нашим Братам і Сестрам поза залізною заслоною відбудувати наші церковні і народні святощі, що жорстокий ворог знищив їх під цю пору...

...З приходом Сина Божого на землю засіяла в людських серцях нова зоря надії на Боже Милосердя. Наука Христова та діла Христові є пронизані Божою любов'ю, що прощає людські провини тим, що каються. Евангелисти чітко описали любов Христову, що прощає. Фарисеї і садукеї побачивши, що Ісус Христос приймав митарів і грішників та бував на їхніх гостинах, казали до Христових учнів: „Чого ваш Учитель їсть із митарями і грішниками?" Ісус же почувши, відказав їм: „Не здоровим треба лікаря, а недужим. Ідіть же і навчіться, що значить: Милости хочу, а не жертви. Я не прийшов призвати праведних, а грішників на покаяння". (Мат. 9:11-13). Багато людей удостоїлось почути з уст Христових слова прощаючої любови: „Прощаються тобі гріхи твої" (Мат. 9:2). Досвідчали цієї милосердної любови розбійник на хресті, Марія Магдалина та явногрішниця. Ця безмежна любов Христова прощала провини багатьом мільйонам людей різних станів та в різних часах. І в нинішніх часах Христова любов прощає каючимся грішникам їхні провини на св. Тайні Покаяння, тобто на св. Сповіді. Тому Церква Христова заохочує вірних, щоб користали з цієї Божої любови і приступали до св. Сповіді та чистим серцем і душею зустрічали празник Різдва Христового.

Одначе Боже Милосердя має також другу сторінку, яку ми маємо виповнити. Господь Ісус Христос поставив конечну передумову для одержання прощання за наші провини. Цим услів'ям є щире прощання провин нашим ближнім. В Господній молитві „Отче наш..." Христос поручив молитися: „І відпусти нам довги наші, як і ми прощаємо довжникам нашим." (Мат. 6:12). Христос Господь дуже часто підкреслював прощання провин нашим ближнім, кажучи: „Бо як прощатимете людям їх провини, й Отець ваш небесний простить вам провини ваші. А як не будете прощати людям, і Отець ваш не простить вам провин ваших". (Мат. 6:14,15).

Сповнення цього Божого заповіту, тобто прощання провин зі щирого серця нашим противникам має велике значення в нашому релігійному і народному житті. Прощання провин нашим ближнім усунуло б незгоду та ненависть в нашому народі, скріпило б релігійну і національну єдність в наших громадах. Якщоб наші люди після Божої волі прощали собі взаємно свої провини, сьогодні не було б церковного і народного розбиття... Непорозуміння, незгода та ненависть витворили страшну пропасть між політичними партіями й організаціями нашого народу, які досі не знайшли спільної плятформи до успішної співпраці для кращої долі українського народу, хоч наглядно бачать, що незгода і ненависть допомагає ворогам нищити нашу Церкву і наш нарід. Краще було б жити на цьому світі, якщоб українці скористали з Божого дару, що нам Боже Дитя принесло з неба, тобто заповіт прощання провин нашим ближнім. Тоді щезла б незгода, ворожнеча і ненависть, а зацвіла б любов пожертви і вирозуміння в українських громадах.

Дорогі в Христі! Зібрані в наших церквах біля Божого Дитяти Ісуса, ще раз гляньмо духовними очима на духовні дари, які приніс нам Ісус й залишив у заповіті. Тими дарами є жертвенність і прощання провин. Люди, маючи свобідну волю, можуть у своєму житті поступати по своєму, або по Божому. Одначе досвід показав, до чого людська кволість може довести людей. Легковаження жертвенности спричинило страшне матеріяльне самолюбство, що замикає очі на недолю нещасних та не знає милосердя для бідних, ані пожертви на розбудову культурного і релігійного життя. Знову злегковаження прощання провин ближнім витворює непорозуміння, незгоду, ворожнечу та ненависть, які без пощади нищать родини, організації, громади та навіть держави. Тому вже крайня пора жити і поступати по-Божому, тобто бути жертвенними і вирозумілими для наших братів і сестер.

Нехай любов Божественного Спасителя, що жертвується і прощає, запалить наші серця до жертвенности і прощання, тоді Боже благословення спочине на нас та удостоїмося стати дітьми Бога, що пожертвувався за нас і простив нам наші провини.

Христос Родився, Славіть Його!

† Амвросій, Єпископ
Апостольський Екзарх

РІЗДВЯНІ МІРКУВАННЯ

В одному американському журналі написано недавно таке: „Великі крамниці приготовлюють святочний товар на Різдво задовго перед Днем Подяки. Мільйонові компанії, що виробляють різдвяні листівки, починають свій черговий, виробничий сезон — через три дні після Різдва. Інша велика святочна індустрія — різдвяних іграшок, влаштовує покази своїх найновіших виробів на чергове Різдво — в половині літа. Жінки задовго перед святами купують сукні, дитячі речі, подарунки близьким і приятелям, потім кілька днів перед Різдвом — „клинують" і порядкують хату, наприкінці — печуть, варять на свята і таке інше — а в самий день Христового Різдва — часто зовсім нема в них місця для будь-що-будь центральної Особи цього чарівного дня в році! Для Нього часто немає у нас місця, так само, як не було у Вифлеємі перед Його народженням...

∴

Перед теперішніми Різдвяними Святами настоятель парафії у Сейнт Олбенс, в Англії, гостро виступив проти комерційного (так само, як і в ЗДА!) — „Санта Клоса". У своїй проповіді він сказав: „Нехай уже йде він на свій „Норт Пол" (Північний бігун, до своєї „головної кватири") — і залишиться там назавжди! Нам його зовсім не треба, він став для нас нестерпний".

∴

Такий самий афронт зустрів цього року „різдвяного дідуся" і в Західній Німеччині. Духовні провідники цього краю категорично запротестували перед німецькими підприємцями, щоб вони вже нарешті перестали мішати різдвяні святощі із комерційними реклямами. Не хочемо, щоб мелодію „Свята Ніч" і інші різдвяні пісні грали по великих крамницях; також не хочемо, щоб по журналах і часописах були вміщувані рисунки із святої сцени Народження Христа!

∴

У різдвяній новелі Дж. Парка, під назвою „Різдвяний єретик", головна особа — „єретик" був людиною, що 364 дні на рік втішалася симпатіями в цілому містечку. Лише один день на рік, у день Різдва — ставав він неможливою особою! Був їдкий, злісний на всіх, зневажав святочно настроєних обивателів, так, що деколи в той день хотіли викинути його з міста... Чому? Ось його відповідь: „Я глибоко розчарований способом, яким всі мої приятелі й знайомі святкують Різдвяні Свята. Вони лише в один день на рік показують своє добре серце, дали б свою душу другому, але тільки в цей різдвяний день! А я хотів би, щоб ми були такими щедрими й добрими один до одного і в решту днів — поза 364-ма днями в нашому календарі".

**БАГАТО РАДОСТИ З НАГОДИ РІЗДВЯНИХ СВЯТ
ТА БАГАТО УСПІХІВ У НОВОМУ РОЦІ
СВОЇМ СПІВРОБІТНИКАМ, ДОПИСУВАЧАМ,
ПРИЯТЕЛЯМ, ЧИТАЧАМ ТА ВСІМ УКРАЇНЦЯМ
бажають
РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ"**

РІЗДВО ХРИСТОВЕ
(Ікона 16-го віку із с. Далева)

ПРОСФОРОЮ ДІЛИМОСЬ З ВАМИ...

*...Просфорою ділимось з Вами,
Провідники змагань за волю,
Нехай сьогодні Вам тюрма
Зміниться в сні у тихий рай!...
Благословенна жертва Ваша,
Без жертв відродження нема!
Ділимось просфорою з Вами,
З дітьми України усіми,
Ген від Кавказу до Карпат...
Незламних душ світляних ряд,
Що рветься стати в сильні лави...
Нехай кріпить Вас гар коляд,
Минеться — вірте — злоби ад,
Розірветься ярмо жорстоке...*

УЛЯНА КРАВЧЕНКО

РІЗДВЯНИЙ ПРИВІТ

ПРИГОТОВАНИЙ ГОЛОВНИМ ПРЕДСІДНИКОМ УНСОЮЗУ ДМИТРОМ ГАЛИЧИНИМ ДЛЯ ПЕРЕДАЧІ В УКРАЇНУ ЧЕРЕЗ „ГОЛОС АМЕРИКИ"

Христос Рождається — Славіте Його! Як у минулих роках, так і сьогодні, користаю з нагоди й можливости, щоб на хвилях етеру передати Вам, Дорогі Земляки, цей наш традиційний різдвяний привіт з Америки. Передаю Вам його від імени найстаршої і найбільшої української організації в Новому Світі, від Українського Народного Союзу, який вже 74 роки прославляє українське ім'я на цій благословенній американській землі, зорганізувавши в своїх рядах понад 72 тисячі членів і нагромадивши понад 20 мільйонів долярів майна. Своєю працею і своїми українськими та англомовними виданнями, зокрема щоденником „Свобода", він намагається служити і служить високим ідеалам волі, що є спільні американському і українському народам.

Бог Предвічний Народився! Ці слова традиційної української колядки гомонять у нас вільно і радісно, і, співаючи їх, ми душею та думками линемо до Вас, Дорогі наші Брати і Сестри, бо кожне велике свято ще більше нагадує нам країну і народ нашого походження, ще більше скріплює нашу тугу за Вами і нашу турботу за Вашу долю.

Ця наша туга за Вами і журба за Вашу долю великі, зокрема, в цьому році, коли многотисячна українська спільнота в Америці, як і в інших країнах, відзначає 40-річчя того пам'ятного 22-го січня, в якому український нарід здобув свою короткотривалу волю і незалежність. Радів тоді весь український нарід, раділи з ним і американські українці. *У різдвяному числі „Свободи", органу Українського Народного Союзу,* з 1918-го року читаємо:

„Як ми виходили з України, як ми покидали рідну землю, ми виїздили з тавром сина і доньки поневоленого народу. З таким тавром ми приїздили і на чужину. А нині? Нині українець і українка це вже діти вільного народу, вільної України. І сьогодні перший Святий Вечір, коли ми так можемо собі сказати! Прапори вільної Української Народної Республіки мають над могутнім Дніпром, і гомін вільної пісні несеться понад козацькими степами. Його чує серцем і душею кожний українець і кожна українка, де вони не жили б, на рідній землі, чи тут, далеко на чужині!..

Так писала „Свобода" на Різдво 1918-го року!

На жаль, не довго втішався український нарід здобутою тоді волею, не довго раділи й американські українці тим, що можуть називати себе синами і дочками вільної України.

Багато років неволі минуло від того часу, але народжений у Вифлеємі Бог і Його Правда скріплюють нашу віру, що вже недалекий той день, коли всі українці — і Ви на рідній землі, і ми, розсіяні по широкому світі, — зможуть знову і вже раз на завжди назвати себе синами й доньками єдиної, вільної і незалежної України!

В цій вірі і вітаю Вас, Дорогі Брати і Сестри, нашим традиційним

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ — СЛАВІТЕ ЙОГО!

Нехай не тривожиться серце Ваше...

З РІЗДВЯНОГО ПОСЛАНІЯ МИТРОПОЛИТА И АРХИЄПИСКОПІВ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ У ЗДА

...Кожнорічно в різних обставинах та умовинах нам даного життя святкуємо ми велике свято Різдва Христового. Вони, ці обставини та умовини, у спосіб все відмінний, вказують нам на велич Ласки Божої, на ніжність Любови Божої, що Христом Господом, Єдинородним Сином Божим сходить на нас. Наші земні обставини і умовини, з Волі Божої, служать нам на те, щоб ми, відходячи од них, бачили відповідні їм „Небесні Високості", в яких ми знаходимо Бога, бо й ми, нашими грішними устами, співаємо пісню Святих Ангелів „Слава Богові у Високостях".

У важких, похмурих, зловіщих часах зустрічаємо ми цього року свято Різдва Христового. Світ людей, і так у сварах та в розподілах, як це все більш виявляється, розпався в наш час на два ворожих і непримиримих табори, йде шалена гонитьба в зброєннях, йде наперегони... До чого це доведе, ніхто, крім Бога, не знає.

В цих перегонах технічної умілости та знання ми всі з різними думами та почуваннями зустрічали так званих „спутників", могутньою силою викинених поза границі сягання земних притяження і атмосфери, знарядів з великим науковим приладдям. Дехто подивляв розгін техніки чоловіка. Дехто і з побоюванням, в почутті небезпеки оцінював це, бо ті, що могли ці знаряди вислати аж поза сферу повітря, поза сферу притягання Землі, можуть з такою ж силою закидати нашу країну теперішнім смертоносним знаряддям.

Ми згадуємо про цих „спутників" з певним наміром. „Спутники" ці — чоловічого виробу, сталеві. Вони служать земним, чи то науковим, чи військовим цілям і можуть бути обернені на злочин руїни, нищення, масового вбивства мільйонів.

Чи це лише одні „спутники", що їх ми повинні знати і ними непокоїтися? Ні. На щастя, ні. Світом остаточно керує не злочинна людська воля, але Воля Бога Любови. В ніч Різдва Христового свята тайна Божої Любови й Проводу на мить розкрилася і показала нам на інших Супутників нашого життя. Супутники ці — Святі Ангели, Носії вищих сил життя, між ми, люди. Вони Супутники наші не на загрозу, не до смерти, а до вічного спасіння. Вони — відвічности — виконавці Божої Волі. В мить, коли Син Божий, Відвічна Премудрість Божа, народжувався посеред нас, як чоловік, в цю мить те, що віковічно лишалося невидимим, об'явилося для святого зору і побожної уваги, об'явилося у провіщенню Святого Архангела і у співі Хору Святих Ангелів. Пролунала тоді їх пісня: „Слава Богові у високостях, на землі мир, між людьми благовоління". Це пісня пророцтва нашого, всіх людей, будучого часу, пророцтва дорученого Ангелам просвітити нам — людям, дорученого їм од Самого Бога.

Кожного року Різдво Христове приносить нам і радість, і замирення наших чергових непокоїв. Кожного року Різдво Христове лишає нам невмирущу надію: Бог веде всіх нас до Царства Свого. Не даремне, а в певній непоборній Божій Цілі Син Божий до нас прийшов, нам народився. Щоб не було, які б похмурі не ставали б дні нашого життя, Різдво Христове оповіщає нам: Царство Боже започаткувалося й зростає. Прийде час, люди знайдуть мир, всі землі й народи, наша Україна і народ її стануть свобідні і будуть жити мирним і побожним життям. Болі і печалі нашої теперішньости дійдуть кінця. Це все приносить нам свято Різдва Христового.

Нехай не тривожиться серце Ваше тим, що можуть дати „спутники", вислані технічно озброєними і войовничими безбожниками!

В святу ніч народження Бога в чоловіці нам усім радість несуть, про Божу Милість співають дійсні, не мертві, а живі вищим життям Супутники нашого життя, Супутники до спасіння — святі Ангели Божі. Їм даймо віру і живім нею!

Пісня Святих Ангелів, Богом даних нам Супутників — дар Різдва Христового, неложна і непоборна обітниця Дитяти-Христа для нас. Серцями віри й вдячности приймімо цей дар і обітницю, жиймо ними і славмо Бога, що нам об'явився, народився посеред нас.

Христос Рождається! Всі славмо Його!..

† Митрополит ІОАН
Архиєпископ † МСТИСЛАВ
Архиєпископ † ГЕНАДІЙ
Архиєпископ † ВОЛОДИМИР

І. Львівський

РІЗДВО НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ У СВІТЛІ ЛИСТІВ ІЗ МІСТА Й СЕЛА

Думаю, що добре буде під Різдво подати до відома американських українців автентичні інформації про те, як там наші брати і сестри можуть святкувати Різдво Христове. Зокрема, як це святкування може тепер відбуватися в українському селі, тому донедавна ще бездонному резервуарі наших прадавніх побутових і, зокрема, різдвяних, новорічних та святойорданських традицій. Невеселий там стан! Московська комуна принесла в нашу країну нужду, руїну та невільницьку працю.

У світлі цитованих нижче листів із столиці Галичини та з села всякі московські „спутніки" виглядають у зовсім іншому світлі. Їх творили вчені, невільники режиму комуністичної диктатури не для підсовєтської людини, не для потреб під'яремних народів, але виключно для потреб заспокоєння необмежених імперіялістичних амбіцій малого гуртка кремлівських комуністичних диктаторів. По короткому періоді гохштаплерських погроз після висадження сателітів у стратосферу, большевицьке запаморочення від успіхів уляглося. По нарадах НАТО Нікіта Хрущов домагається за всяку ціну заключення договору між партнерами НАТО і партнерами Варшавського пакту в справі коекзистенції. Такий договір мав би виключити всяку можливість війни. Нікіта Хрущов і Ко знають, що навіть при „спутніках" вони воювати не можуть, бо їх не підтримає населення СССР. А чому не підтримає — про це шукайте відповіді в листах. Обидва подані у витягах листи (з листопада 1957 р.) подаємо в такому мовному і стилістичному вигляді, в якому ми їх дістали.

Ось з лівівського листа почнемо витягом про те, як в дійсності виглядає там національна політика:

„Ви мабуть, живете там сентиментом до свого. На жаль, карта настільки змінилася, що перше було все польське, а тепер усе московське. Прошу вибачення — пробрехався! Всі назви вулиць, вивіски, штампи, навіть печатки на українській мові. Навіть Міська Рада видає постанови по-українськи, але спробуй, громадянине, заговорити по-українськи в любій установі, то дивляться на тебе як на зулуса з Африки. Понятно, „старший брат" має право нас научати і нами кермувати. Тому всі руководящі посади займає „старший брат", а нашого найдеш тільки робочим, прибиральницею, а в найкращому випадку яким бухгальтером або завідуючим хозяйством. Наперло цього „старшого брата" від Камчатки по Архангельськ, Казахстан і Курськ. Ці приїхавші і руководять по містах, по селах і по колгоспах. У Львові певно на 700 тисяч населення є 600 тисяч „старшого брата". Ваш великий пієтизм до собору св. Юра скоро охолов би після висухання першої Служби Божої. Наїхала туди зграя чорноризців і перемінила собор у приют і прибіжище чорних круків „старшого брата". Наших православних священиків там не найдеш — все Москва".

„Представте собі, що я зайшов минулого року до одного міністерства по ділам моєї установи і в міністерстві української держави я, її громадянин мусів калічати „па-русскі", бо там, поперше, ніхто не знає української мови, подруге, якщо дехто і знає, то не хоче говорити, і по третє відноситься з погордою до хахлацької мови. Чи не курйоз це? І так всюди! Обліпив нас „старший брат" кругом. Говориться про самостійність Республік Радсоюзу, але хіба там, де треба посіяти і віддати, але в інших справах спробуй щонебудь рішити без московського центру!

„На папері маємо навіть міністерство закордонних справ (але сміх на залі!)".

З черги автор листа згадує про високе шкільництво. Згадка коротка, але дуже вимовна. Він дослівно пише:

„Я забув Вам написати про наші вищі школи. Є у нас інститути у Львові, Тернополі, Станиславові й Ужгороді. Це університети українські для молоді західних областей. Але спробуйте найти там молодь із західних областей! Найдете всіх, а наша молодь напевно буде у відношенню 1:50 (один до п'ятдесят), а викладачі у 98% із „старшого брата". Вони наїхали з усіх кутків Рад. Союзу нам помагати, а по-нашому за „коритом". Є вступні іспити. Приймає „старший брат". Кого ж будуть пропускати, хіба своїх, а не нащадків „українських буржуазних націоналістів". За Польщі був „нумерус клявзус", а тепер по укінченню середньої школи йди на два роки до колгоспу або на завод. Коли дитина через два роки все призабуде, тоді складай іспит і спробуй дістатись у вищу школу. Один мій знакомий, „старший брат", вписався на університет Івана Франка, хоч не знав і не знає й слова по-українськи. Але комісія його приймає, звільнивши від іспиту з української мови".

Автор не поминув у своєму листі й економічної сторінки. Тут він оперує цифрами. Ось що читаємо у листі:

„Пересічний заробіток громадянина виносить 600 до 700 рублів у місяць. При цьому один кілограм масла коштує 28 рублів; один кгр. сала 25 руб.; 1 кг. м'яса — 15—20 рбл.; чорний хліб — 1.40 рб.; білий хліб — 2.50 рбл. за кілограм; мужеський костюм середньо-добрий коштує 1,600 до 1,700 рублів; пальто — 1,600 до 2,400 рублів; черевики — 350 до 480 рублів,

(Продовження на стор. 3-ій)

**ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
СВОЇМ ЧЛЕНАМ И ПРИХИЛЬНИКАМ
ТА
ВСЬОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ГРОМАДЯНСТВУ
бажає
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ**

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

В ДУСІ РІЗДВА

Від віків, на переломі кожного року, відзначаємо Різдво Христове і з цим переживаємо справді незрівнянний і єдиний у своєму роді Дух Різдва, що йому віддавали, віддають і напевно віддаватимуть свою увагу найбільші і найкращі майстри слова, звуку, пензля і долота. Дух Різдва — це, здається, вершок і синтеза найкращих поривів людської душі, найшляхетніших прикмет людської природи, найблагородніших вчинків. Те, що діється в нас, серед і довкола нас у різдвяному часі, повинно б застановити навіть найбільшого недовірка і привести його до висновку, що тут маємо до діла з надлюдською, Божою силою, яка єдина може викликати все те, що входить в поняття Різдвяного Духа.

Ми спостерігаємо його в собі на кожному кроці. Дух Різдва змушує нас прощати нашим противникам, як прощав Христос своїм убивникам, бо вони не знали, що робили. В Дусі Різдва ми усміхаємось і вітаємо незнайомих, уступаємо один одному, обдаровуємо одни одного і не тільки словами бажаємо один одному радости й щастя. У різдвяний час все виглядає якось інакше, ліпше, ясніше і надійніше. Очевидно, що обстанова збільшує враження й ефекти, але скільки є між нами таких, які мали нагоду переконатись, що навіть у найтрудніших і найневідрадніших обставинах Дух Різдва нас не залишає, що проміння різдвяної зірки просвічує нашу душу, навіть тоді, коли все повите темінню.

Виснення просте: Дух Різдва — не тільки в яскраво освітлених ялинках, не тільки в багатстві застелених столів, не тільки серед нічим не захмареної зовнішньої радости і блиску, але в першу чергу — в нас самих, у наших душах і серцях. А якщо так, то він мусить бути у нас завжди, бо він є нашою власністю, складовою частиною нашої людської природи, складовою частиною людини, створеної на образ і подобу Божу. Різдвяні Свята є тільки нагодою, що цього духа в нас оживляють, пригадують нам його і постійно відновляють.

Дух Різдва — це те, що сказано в Святому Писанні: Слава Богові у високостях і на землі мир в людях доброї волі! Добра воля в людях є такою самою складовою частиною Різдвяного Духа, як і прославлювання Бога у високостях. Без доброї волі в людях не може бути миру на землі, отже не може бути того чарівного Різдвяного Духа, якого ніхто і ніщо не може заступити.

Христос народився, щоб принести нам цей Різдвяний Дух не тільки на короткий час Різдвяних свят, але на кожний день нашого життя. І ми могли б жити в тому Дусі, якби не тільки на Різдвяні Свята, але кожного дня жили так, як Христос учив, якби здійснювали те, що є суттю Різдвяного Духа — славили Бога у високостях і мали добру волю.

Тим часом, саме тієї доброї волі нам найбільше бракує в особистому, родинному і суспільному житті. Впродовж року кожний з нас намагається використати все своє знання і весь свій досвід, щоб знайти і усунути причини труднощів і нещасть, що їх нам доводиться переживати в особистому й суспільному житті, щоб потрапити на добрий шлях, який веде до мети — щастя. Але спробуйте застановитись над усіми нашими щоденними проблемами в Дусі Різдва, і кожний з нас легко прийде до переконання, що саме Дух Різдва з доброю волею в людях, як його складовою частиною, є тією панацеєю на всі наші труднощі і недомагання. Ми, здається, не мали б навіть малої частини тих всіх проблем, що їх маємо кожного дня впродовж року, якби всі люди були людьми доброї волі.

І до цього нам треба змагати, і в цьому напрямі повинні ми схвалювати свої різдвяні й новорічні резолюції. Нам потрібно глибокої віри в Бога і нам потрібно доброї волі. Нам потрібно тієї доброї волі, зокрема, у відносинах між нами самими, між українцями. Якби під знаком доброї волі йшли всі наші змагання, навіть наші суперечності, то вони давали б тільки позитивні результати, вони були б творчими.

Доброї волі нам потрібно в першу чергу у відношенні до нашого українського народу, що ще й цьогорічне Різдво зустрічає в накинених йому обставинах, які є брутальним запереченням того, що розуміємо і відчуваємо ми в понятті Різдвяного Духа. Проте, не крилаті слова, але навіть найскромніше добре діло і найменша наша пожертва на цілі, які мають допомогти нашому народові здобути свободу і знову зажити по-Божому, можуть бути виявом нашої доброї волі. Про це ми повинні пам'ятати під час Різдвяних Свят, і в такому Різдвяному Дусі вітаємо всіх з Різдвом Христовим.

ХРИСТОС РОДИВСЯ — СЛАВІТЕ ЙОГО!

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ...

ФЕСТИВАЛЬ МИРУ Й ДОБРОЇ ВОЛІ

Цьогорічний святковий настрій, славний „крісмас спіріт" вмаршував до столиці із звичайним розмахом. Попередили його події, які не легко уступили з умів людей: політична ситуація, совєтські „спутніки" і власні невдачі, недавня президентова недуга і критичне засідання НАТО псували настрій, нервували населення, а столичне, здається, зокрема. Тож і тутешні купці мали цього року нелегке завдання ввести публіку в отой святковий настрій, який змушує купувати, щоб роздавати. І якщо навіть перемогла традиція і маси святкових покупців залили вулиці „давнтавну" та блискуче прикрашені крамниці, то минулорічний рекорд „крісмас шопінг" залишився недосягнений. Ще й погода була рекордово нелаская в останні тижні перед святом, а звичайно — дощі, що ллють безнадійно, насувають і настрій безнадійности на людські душі.

І тому, коли раптом — як звичайно у Вашингтоні, — засвітило сонце, торговельний аспект Різдва знову порожевів. Але, здається, це був поворот Президента з Парижу, що створив святковий настрій у населення столиці. Пересічна людська громада потребує чару потішаючих і підбадьорюючих слів, особливо після таких похмурих місяців, якими були ці останні. Тож коли Айк приїхав усміхнений, коли це заповів, що святкуватиме з вашингтонцями у столиці, настроєві занедбання передсвяточних тижнів швидко надолужено.

„Крісмас спіріт" населення досягнув вершка, коли столиця офіційно відкрила святковий сезон традиційним „Фестивалем Миру". Якщо досі святкові почування організувались, сказати б, комерційно, то тепер місце матеріяльної калькуляції зайняв сентимент і ідеалізм з усіми добрими намірами, хотіннями, з гарними словами й обіцянками.

На великій площі Еліпси, що розтягається на південь від Білого Дому аж до Конституішен Евню і парку з Вашингтоновим обеліском, зібралось коло десяти тисяч людей в понеділок, 23-го грудня під вечірній сумерк. Там, посередині площі, стояла ще темна, таємнича в півсвітлі погасаючого дня, 60-стопова смерека з лісів Міннесоти; від входу площі вела до неї „Дорога до Миру", обсаджена численними ялинками, вертепами, станками й іншими лямпіонами від усіх стейтів та послостей ЗДА і від 50 інших націй. Були там не тільки християнські народи, але й усі ті, які хотіли демонструвати свою лучність на цій „Дорозі до Миру" і яким це дозволяла політично-дипломатична стратегія, що їй був підкорений навіть „Фестиваль Миру". Були там японці з традиційною лямпою, були китайці, корейці й мохамеданські арабські народи. Але не було декого з тих, хто, здається, повинен мати на це право перед маєстатом Різдвяного символу. Не було тих народів, які не мають ще своєї вільної держави, які не мають у столиці своїх амбасадорів і признаних офіційно політичних представників. Не було цього року, наприклад, українського вертепу, ялинки і українських коляд на сцені фестивалю, як ще були два роки тому. Бо тільки державні нації могли виступати тут самостійно й офіційно. Досвідчили цього, наприклад, альжирці. Вони поставили свою ялинку разом з іншими арабськими народами, разом в числі 13, і біля неї розгорнули свій національний прапор. Але французька амбасада запротестувала перед державним секретаріятом, і альжирці, недержавна нація, мусіли дозволити, щоб їх прапор зняли організатори фестивалю. Так казав „політичний розум" і делікатна дипломатична гра...

Незабаром після п'ятої години на почесній трибуні з'явилися Президент з першою Лейді і віце-президент з своєю дружиною. Це вперше від часу своєї останньої недуги Айк показався перед такою юрбою. Він говорив, і його слова були призначені для серця і голосили надію й добру волю для всіх тих, хто „цінить свободу й змагає до справедливости й миру"; вони були підбадьоренням, але й осторогою, що вдержання волі й миру вимагатиме праці в поті чола, відваги й посвяти. Потім президент потиснув ґудзика — як годиться в ері „пуш-баттон" — і вся площа залилась світлом: велика ялинка заблищала дев'ятьма тисячами лямпочок, а з нею й усі інші ялинки та вертепи. А могутні рефлектори з чотирьох рогів Еліпси поклали проміннний хрест — віковічний символ, на цілість.

В той же момент голови різних міст Америки засвітили і свої „громадські ялинки" — і Америка офіційно почала свій Різдвяний час.

Вісім днів тривав фестиваль. Напередодні Нового Року, генеральний секретар Організації Американських Держав, д-р Хозе А. Мора, офіційно закрив святкування.

Протягом восьми днів із сцени навпроти „Ялинки Миру" лунали звуки колядок; грали оркестри військових частин, виступали школи, церковні організації усіх віровизнань, артисти-органісти, давались сценки і служились Богослужби. Все — на доказ доброї волі, все під знаком вимріяного Миру.

А над усім кружляли високо-високо угорі штучні сателіти Землі. Їх творці називають їх символом поступу до щастя людства й до миру. Але світ боїться їх як можливого знаряддя знищення і війни. Кружляли вони над Фестивалем Миру, як мертва матерія, несвідома свого призначення. Бо те призначення — в свідомості й волі тих, що там, за старими мурами над річкою Москвою, не беруть участи ні тілом, ні духом у Фестивалі Миру Зах. Світу.

(юс)

РІЗДВО

Тешуть теслі з срібла сани,
Стелиться сніжиста путь.
На тих санях в синь незнану
Дитя Боже повезуть.

Тешуть теслі з срібла сани,
Сняться весняні сни,
На тих санях Ясна Пані,
Очі, наче у серни.

Ходить сонце у кресані,
Спить слов'янськеє Дитя,
Їдуть сани, плаче Пані,
Снігом стелиться життя.

В. І. АНТОНИЧ

ЕВРОПА МІЖ РАКЕТАМИ

Париж. — Конференція прем'єрів держав-членів НАТО, що відбулася в цьому місті, була скликана в крайню пору і стала критичним актом самозбереження. Бо Атлантійський Союз розлізався за останні роки на очах, ставав лише великою вивіскою, за якою скривалося чимраз менше змісту і авторитету. В Парижі урядувала постійно Атлантійська Рада, складена з повновласних міністрів держав-членів НАТО, якої ніхто не слухав, так само, як не слухав рішень і вимог військового штабу Атлантійської армії. Всі робили — політично і військово — те, що хотіли: Англія з Францією пішли на авантюру з Єгиптом, Німеччина, без будь-якої консультації, скоротила військову службу на один рік, Англія — всупереч протестам Норстеда, почала переозброюватися за своїм атомовим пляном і стягнула з Німеччини майже половину своїх з'єднань; те саме зробила Франція, лише в більшому розмірі, кинувши свої найкращі дивізії до Альжиру. На Середземному морі Англія встряла у конфлікт в зв'язку з Кипром, втягнувши до нього Грецію та Туреччину. Поставали ускладнення в зв'язку з нельояльною політикою Англії у Вашингтоні, інтересами на Близькому Сході, зброєю для Тунісії, Сагарською нафтою, політикою Франції в Альжирі, цілою низкою більше чи менше важливих справ, які вповні заслонили найважливішу: політичне і мілітарне об'єднання Заходу в обличчі совєтської загрози.

Треба було аж брутального виступу Москви з її трансконтинентальною ракетою, з її „спутніками", щоб прийшло протверезіння, а впарі з тим свідомість, що так далі бути не може. Вислідом цього протверезіння була 4-денна конференція держав НАТО в Парижі, з участю найбільшого авторитету, яким є сьогодні для Заходу президент ЗДА Д. Айзенгавер.

Неоформлена потуга

Отже, були ми цими днями в Парижі свідками найбільшого міждержавного з'їзду від часів Версайської конференції. Сорок п'ять міністрів, що репрезентували 15 держав із населенням 466 мільйонів на просторі 20 мільйонів кв. кілометрів, з 5,500,000 війська під зброєю, з річною продукцією в розмірі 200 мільйонів тонн сталі, 300 мільйонів тонн нафти, майже мільярда тонн вугілля і понад мільярд кіловат-годин електроструму! Все це становить більше як половину ресурсів цілого світу і значно більше від усіх ресурсів совєтського бльоку.

Єдина слабість цієї потужної коаліції — це те, що має вона не одну голову, а 15! П'ятнадцять розсварених, заморочених голов, — одної, на жаль все ще механічної спільноти! П'ятнадцять держав, 15 відмін державних інтересів, симпатій, ресентиментів, претенсій — і 15 відмін страху.

Щоб помирити це все, заспокоїти, сконсолідувати, треба було б не чотири дні, а сорок, або ще краще: треба було б це все взяти в руки і скоординувати ще тоді, коли засновувалося НАТО, в 1949 році! Бо що робив тим часом, в обличчі постійної, смертельної небезпеки зі Сходу, европейський Захід?.. Англія з більшим щастям рятувала свою імперію, Франція майже з ніяким, Західня Німеччина відбудовувалась, росла господарсько і шукала шляхів об'єднання з Східньою Німеччиною, Італія рятувалася американськими інвестиціями, туристикою і намагалась зденаціоналізувати Південний Тироль... А поза цим?.. Приймалося і писалося листи до Сталіна, потім до Хрущова, вірилося і переставало віритися в коекзистенцію, ломилося руки над мадярами, висилалося екскурсії до Москви і — на найгірший випадок... уповалося на Америку! Позиція вигідна, легка і легкодушна. Тому й не диво, що московське радіо привітало відкриття Паризької конференції м. ін. такими словами: — „Цих панів нема чого жаліти. У ситуації, в якій опинилося НАТО, не залишається їм нічого, як тільки грати в покера і запивати віскі!"

Проте, аж так зле не було, проти найгарячіших бажань Москви. Конференція не усунула зразу всіх мілітарних і політичних непорозумінь в атлантійській родині — для цього було замало часу, — але все ж таки була вона потужною маніфестацією спільної волі до оборони держав Атлантійського Союзу проти совєтської загрози. В цьому була її виключна ціль і головна заслуга.

Очевидно, що за потужною маніфестацією мусять прийти діла. Завдання прикрасні на міру Бісмарка. Цього рішуче замало, що Америка, устами Айзенгавера на конференції, гарантувала ще раз Західній Европі чинну і максимальну мілітарну допомогу. Цього замало, що Америка в останніх днях виробила свою трансконтинентальну ракету і хоче в Західній Европі побудувати свої оборонні бази. Все це є нічим іншим, як лише мілітарним суперплянуванням, що створює щойно технічну підбудову для куди важливішого чинника, — для відродження Атлантійського Союзу, як згармонізованої спільноти цілком рівноправних членів.

Коли члени Паризької конференції хотіли були вставити у заключний комунікат спеціяльну подяку для Америки, през. Айзенгавер слушно відмовився від цього, заявивши: „Ми всі є рівні. Кожний з нас приносить свій вклад у межах своєї спроможности. Моя країна не заслуговує на жадну спеціяльну подяку за те, що робить свою повинність".

По лінії цієї сентенції американського президента повинна піти дальша ініціятива. Чия?.. На наш погляд, так само американська. З'єдинені Держави є найпотужнішою і найбільш престижевою країною вільного світу. Вони ведуть, — і це зобов'язує. З Західньої Европи треба вибити психозу страху і почуття безвихідного васальства. Натомість треба в ній розбудити і угрунтувати свідомість дійсної взаємозалежности, а передусім — довір'я. З довір'я зроджується віра. А Західня Европа потребує віри. Віри в себе і в тих, що біля неї.

Сьогодні, при наявному вже зростанні східньої загрози, слухаючи, з одного боку за-

(Закінчення на стор. 6)

З пожовклих листків

У „СВОБОДІ" 40 РОКІВ ТОМУ

На перший Різдвяний Вечір вільної України

У редакційній статті під таким заголовком в числі 3-ім із 5-го січня 1918 року писалося в „Свободі":

„У нас, на чужині, у краю далекім, у краю, де інакше життя, де інакше літо, де інакші осінь, зима і весна, у нас будять в нинішню хвилю ще й інші згадки і спомини (крім різдвяних).

Згадки і спомини про рідний край. Як ми покидали рідну землю, яка вона була? Була сумна, бо поневолена та окайданена.

А нині? Нині українець і українка — се вже діти вільного народу; діти вільної України.

І сьогодні перший Святий вечір, коли ми так собі можемо сказати. Се перший Святий вечір вільного українця і вільної українки!

Прапори вільної української народної республіки мають понад могучим Дніпром і гомін вільної пісні звенить понад козацькими степами та несеться далеко, далеко.

Його чує серцем і душею кождий українець і кожда українка, де б вони не жили — на рідній землі, чи хоч би й на далекій чужині."

Складайте Коляду на народні цілі!
(Відозва Української Ради в Америці)

„Коли ми засядемо до Святої Вечері в цім далекім від війни краю, то наші мами, сестри і вдови заллються рясними слізьми з горя. Тому кличемо до Вас, Сини і Доньки великої України:

Згадайте в день веселого Різдва Христового за бідні вдови і сироти! Збирайтеся в гуртки і йдіть колядувати на велику, найкращу ціль: на ратунок Рідного Краю!"

„Свобода", ч. 3, з 5-го січня 1918.

Пам'ятайте на різдвяний дар для УНСоюзу

„Принагідно святочних забав і сходин не забувайте на Український Народний Союз. Всі члени і прятелі УНСоюзу мають тепер найліпшу нагоду позискати нових членів для своєї організації. Кожний член і правдивий прятель повинен придбати для УНС хоч одного члена".

„Свобода", ч. 3, з 5-го січня 1918.

Юрій Студинський

НІМЕЧЧИНА НАПЕРЕДОДНІ 1958 РОКУ

Мюнхен. — По всіх німецьких містах, містечках і селах, по всіх залізничих стаціях, по всіх магазинах, по всіх великих площах стоять різдвяні ялинки. А всі світляні реклями сповіщають, що прийшов час Святого Різдва.

Німеччина напередодні 1958-го року дивиться з деякою тривогою на своє майбутнє. Не зважаючи на господарський добробут, має вона й чимало клопотів. До таких належить у першій мірі втеча німецьких громадян із совєтської зони. В 1957 році втекло від большевицького німецького режиму чверть мільйона німців. Приблизно вісімсот людей покидає кожного дня свої рідні хати та своє майно, щоб видістатися від режиму Ульбрихта. Спершу втікала інтеліґенція і молодь, але час проминув і почали масово переходити робітники.

Цей штучний німецький кордон переважно переходять люди, молодші за 25 років. У 1956 році вони становили 49.8 відсотків всіх втікачів. Німецькі станиці, де їх приймають, майже не мали нагоди реєструвати пенсіонерів та хворих.

Цікаво, що яких 4 % цієї молоді по якомусь часі переходить знову кордон до свого колишнього місця осідку. Але по п'яти-шести тижнях вони знову вертаються, і то вже на стало, до Західньої Німеччини. Наче магнет, притягає життя вільної Німеччини людей із поневоленої її частини.

Очевидячки, що ця проблема вимагає від німецького уряду найбільших зусиль, щоб дати всім тим утікачам працю. Покищо німці блискуче розв'язували цю проблему.

Зустріч провідних державних мужів західнього світу в Парижі з великою увагою обсервували не тільки політичні кола, але й ціле німецьке громадянство. Без огляду на різницю політичних переконань, німцям імпонувало те, що їх старий канцлер Аденауер відіграв на тій конференції передову ролю. Аденауер є, мабуть, одиноким европейським державним мужем, до якого мають американські урядові кола абсолютне довір'я, і саме це дозволяє йому мати свою, часом і протилежну думку.

Поки найвищі державні мужі з'їхалися до Парижу, німецька дипломатія проявила велику активність. Париж, Лондон і Рим були попросту бомбардовані німецькими інтервенціями. Пригадаймо лише поїздку президента Німецької Республіки, разом з міністром закордонних справ фон Брентано, до Риму й Ватикану, подорож фон Брентано до Лондону та зустріч німецьких і французьких політиків в Бад Годесберґу біля Бонну.

Є спільний німецько-італійський фронт. Обидві ці держави не вірять (хоча італійці багато на цю тему говорять) про створення так зв. „третьої сили", тобто бльоку европейських держав, який мав би бути рівновагою між американським і совєтським світом. Під час згаданої зустрічі між французами і німцями в Бад Годесберґу німецькі політики виразно сказали французам, що вони вважають цю „третю силу" за звичайну політичну, що більше, мілітарну ілюзію. Німці одверто сказали французам, що їхня політика не йде з духом часу, бо Европа втратила свою політичну гегемонію, а Франція — своє передове місце на европейському континенті. Зрештою альжирська авантюра вповні відтягає з европейського континенту французькі військові сили. Французи також сказали німцям правду в очі, а передусім — про небезпеку, що вони в майбутньому можуть втратити почуття рівноваги. При цьому французи вказали німцям на деякі тривожні симптоми в німецькому політичному житті. Але це вперше по другій світовій війні німці і французи разом ствердили, що між ними немає ніяких територіяльних чи засадничих різниць у політичних поглядах.

На Паризькій конференції Аденауер легко міг вибити з рук німецьких соціялістів, тобто внутрішньої опозиції, їх головні тези. Багато шуму й крику наробило в Німеччині питання розміщення середньосильної ракетної зброї. Тут вперше по другій світовій війні почувся голос німецької генералітеї. Німецький генеральний штаб (він офіційно не існує, але ми думаємо, що цього терміну уживаємо без помилки), подав до відома, що розміщення цієї зброї на евентуальному воєнному передпіллі, яким стала б Ні- [illegible] має ніякого стратегічного значення. Німці потребують ракетної зброї малого засягу для відбиття першої атаки.

Як відомо, совєтський уряд наказав своєму амбасадорові залишитися під час різдвяної передишки в Бонні, щоб зустрітися з німецьким канцлером. Чи Аденауер отримав якісь особливі доручення від Паризької конференції щодо можливих переговорів з СССР невідомо. Покищо про це кружляють тільки вперті поголоски.

Ф. Мелешко

РІЗДВО 1919 РОКУ

(Із споминів)

(2)

Ми просто з поля в'їхали в перший двір. Намірялись змінити тут воза, яким їхали, трохи погрітись, може щось попоїсти і далі їхати вже прямо до Глодос — ще яких десять кілометрів. Було це десь по першій годині дня. На цей час цілком вигодинилось. На небі не було ані хмаринки, але сонце не гріло — міцний мороз налягав на землю. Та ось ми нарахували на другому кінці села якихсь дев'ять вершників — сили нерівні, бож нас було тільки п'ятеро.

— Хлопці, до зброї! — вигукую — Повертай вози на ліс!

За яких два кілометри від села був невеликий ліс. Із села до нього тягся глибокий яр. Погнали ним, наскільки далось, коні.

— Ой-ой, що ж це буде з нами? Що робити?.. — безперестанку говорив вічний військовий писар, Сидір Уперенко, що сидів коло мене на возі.

— Загинемо, так загинемо саме на перший день Різдвяних свят, — відповідаю йому.

— Коли злякався — роби, що хочеш, а я живим не здамся. Що значить бути у ворожих руках — добре знаю.

І тільки тоді я усвідомив собі, що мій „відділ" фактично нічого не вартий. Уперенко-писар нарікав на те, що по тифові ліва рука йому не підніметься. Шолух — також ще добре не виздоровів після поворотника, а до того ж по пораненні мав руку паралізовану. Сердюк мав покалічену праву руку і прострілені вище серця груди. Тільки мені та Берещенкові нічого не бракувало, і ми готові були оборонятись до загину.

Правда, ось Берещенко і Сердюк подались собі верхи до лісу. Звичайно в критичний момент у людини самозахорона понад усе... Та ось всі ніби врятувались — опинились у лісі. Зрозуміло, зимою ліс не дає доброго захисту від ворожої напасти. Але все таки верхи атакувати нас вершники не могли. Багато стояло тут грубезних дубів, із-за яких далося б добре обстрілювати напасників. Ми загнались у саму середину, в найбільшу гущавину.

— Тепер, хлопці, можемо відпочивати, — кажу я, — та справляти Різдво... Без потреби не стріляйте. Коли ж вони підуть на нас, підпускайте якнайближче і паліть без промаху.

— А може б ми ліпше піддалися без бою? — почав намовляти Уперенко — Я таки скажу, що був денікінським поліцейським урядником на Київщині...

— Іди ти під три чорти з твоїм урядництвом! — вигукнув я вже сердито.

— Однак, не відіб'ємось, — продовжував він. — У мене рука — піднести не можу, не то стріляти...

Це мені вже так допекло, що я вигукнув:

— Ей, денікінці! А йдіть сюди та заберіть свого урядника!..

— Та що це ти?! — зляканно сказав Уперенко.

Такої ж думки, як Уперенко були і Сердюк з Шолухом. Може зі своєї життєвої точки зори вони мали рацію: коли не поставлять опору, то зможуть урятуватися. Зовсім інша справа у мене. Глодоси недалеко. Там денікінці можуть легко довідатись, що я за один — і мені кінець. Один Берещенко храбрував і тримався оборонно-бойового настрою.

Велю прив'язати коней до возів. „Обозним" призначаю Уперенка, а себе з трьома іншими „розсипаю" в розстрільну..." Кожному призначаю місце за дубами і наказую чекати дальшої команди.

Була може друга година по полудні. В найкращому випадку ми могли вийти з лісу десь по шостій. А мороз усе посилювався. Руки примерзали до рушниць. Минуло може з півгодини після того, коли ми зайняли свої „бойові" місця, як ось під ліс повільно над'їхали кіннотчики. Зупинились у віддалі може пів кілометра від нас. Були це ті самі дев'ять, що їх ми бачили за Карбівкою. Стояли вони фронтом до поля, видно, з таким тактичним розрахунком, щоб являти собою тільки одну, а не дев'ять цілей зразу. Нас за дубами вони немогли бачити. По якомусь часі повільно повернули коні й поїхали собі степом.

Аж ось Шолух доповів, що по другій стороні лісу також показались три кіннотчики. Глянувши туди, і я їх углеців. Та й ці скоро собі поїхали від лісу. Коли б вони знали, яку бойову силу ми уявляємо, то певно для нас це Різдво скінчилось би дуже сумно..

Під горбом у лісі, — варто зазначити ще, що ліс „революційним правом" був уже дуже проріджений — стояла сторожівка. Навперемінки ми почали в ній грітись. Самого сторожа вже в живих не було. У хаті на просторій печі сиділа бідна вдова, двоє її дітей і старий, хворий дід. Вдова жалілась на свою біду.

Я попрохав цю вдовицю піти до Карбівки та довідатись, що там діється. Коли б же її хтось спитав, чи є які вояки у лісі, то щоб казала, що нема нікого. Довго нам довелось чекати на її поворот. Наговорила нам вдовиця багато, але все те щось не виглядало на правду. А казала вона, що в Карбівці повно якогось війська, всі п'яні, їздять на конях. Я дістав з кишені сто гривень і подав їй за послугу.

— Візьміть, щось купите собі.

— Дякую. Не візьму, — сказала вона. — Що я Бога не маю в серці, щоб брала від вас гроші!

— Візьміть — ви ж у нашій справі бігали по холоді.

— За це я не смію брати гроші від вас. Я бачу, що ви наші люди — не чужі.

(Далі буде)

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФИЛАДЕЛФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMMITTE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

БУДЬМО СВІДОМІ МОМЕНТУ!

Новорічне слово Українського Конґресового Комітету Америки

Українці! Українки!

У час, коли прилюдна опінія вільного світу й особливо З'єдинених Держав Америки схвильована непевністю майбутнього, коли відповідальні за долю народів поставилися з великою турботою й увагою до нового відношення сил у світі, коли тут, у нашій країні, з поспіхом мобілізуються усі — духові й матеріяльні сили — для привернення віри у власну могутність та вдержання престижу, коли усе населення й усі його керівні люди стрепенулися в своєму доцьогочасному самовдовіллі й тверезо, але й гідно й сміливо глянули у вічі дійсності — у цей важливий і відповідальний, може й переломовий час уважаємо нашим обов'язком перед нашою країною й перед неволеною Батьківщиною звернутися до Вас, Українська Громадо в З'єдинених Державах Америки, з оцим нашим словом.

Звернутися з пересторогою, з ясним поставленням справи, з закликом: Призадуматися над сьогоднішнім й подумати про завтрішнє.

Поваґу сьогоднішньої ситуації й загрозу завтрішнього страхіття розуміють як слід усі національні групи у цій країні, що, виконуючи сумлінно й чесно свої зобов'язання перед нею, одночасно глибоко стурбовані долею своїх народів, безпосередньо зданих на волю довголітнього режиму тирана - окупанта, або загрожених його новою експансивною силою. Вони поквапно гуртують й об'єднують свої сили тут та мобілізують усі духові й матеріяльні засоби, щоб у цей відповідальний час бути готовими сповнити всі завдання, які може поставити перед ними завтрішній день.

Таким шляхом мусить піти й наша, українська національна спільнота в З'єдинених Державах Америки.

Коли сорок років тому доля дало нашому народові на Рідній Землі виїмкову шансу стати її сувереном і справжнім господарем — ми не встоялись в боротьбі. Бо забагато наших земляків стояли осторонь рідної справи, забагато йшли різними, окремими шляхами, забагато не сповнили своєї громадської повинности. Ні в рядах рідних збройних сил, ні матеріяльною співучастю.

Тепер, коли тут, у цій Країні, ми маємо сповнити великі й відповідальні завдання і перед цією Країною й перед рідним народом, — ми не сміємо повторити промахів минулого. Ніхто не сміє стояти осторонь! Кожний мусить сповнити свою громадську повинність: хто безпосередньою активністю, хто матеріяльною допомогою для неї. Усі маємо і мусимо станути в ряди активу й усі мусимо сприяти великій справі.

Згуртовані й об'єднані в системі Українського Конґресового Комітету Америки, підтримуючи його політичну діяльність морально й даючи йому фінансову базу для неї своїми вплатами до Українського Нарадного Фонду — сповнимо ті відповідальні завдання, що їх перед нами поставила теперішня дійсність.

Цю мобілізацію усіх сил нашої української спільноти тут проголошуємо тепер, саме в Сорокліття Великих Подій в Україні, саме тепер, коли готовимося до Врочистого Відзначення цих Великих Роковин, Роковин Віднови Незалежности Держави Українського Народу.

Саме в грудні 1917 року; коли на Українську Землю рушили ватаги московської большевицької півночі — влада українського народу кликала його до сповнення громадської повинности. Кликала, як кликав віщими словами поет: „Бийте в дзвін, бийте в дзвін — на тривогу! Гать будуйте — міцну й високу! Щоб нас хвиля чужа не залляла!"

Тепер, у сорокліття цих закликів до сповнення громадської повинности тоді там, на Рідній Землі — ми кличемо Вас Українська Громадо в З'єдинених Державах Америки, кличемо на порозі нового, 1958 року:

Сповніть Вашу громадську повинність перед справою рідного народу тепер, тут!

Сповніть її, підтримуючи політичну діяльність Українського Конґресового Комітету Америки в користь визволення рідного Народу!

Сповніть її Вашою активністю, Вашою єдністю й спільнотною згідливістю в ім'я Великої Справи!

Сповніть її Вашими вплатами Національного Датку до Українського Народного Фонду!

Тепер, у цьому Році Роковин Великих Подій в Україні, тепер, коли московсько-большевицька загроза виринає з новою силою й із новими страхіттями —

БУДЬТЕ СВІДОМІ МОМЕНТУ!

Вітаємо Вас, Громадяни, на порозі цього Ювілейного, 1958 Року!

Український Конґресовий Комітет Америки

Ню Йорк, 31 грудня 1957 Р.Б.

Михайло Савчин

ОЙ, РАДУЙСЯ, ЗЕМЛЕ...

(Спогад українського січового стрільця)

Важка зима і безуспішні бої Українських Січових Стрільців на Бескиді, в Карпатах 1914-1915 рр. не послабили бойової готовости і не зламали бойового духа цілого новітнього українського вояцтва. Стрільці завжди радо приймали кожний наказ і сумлінно його виконували. У тому часі, оті молоді вояки-романтики, вславилися особливо т. зв. стежами, чи наскоками на ворога малими групами, найчастіше по 20 стрільців. В гористому терені це було не тільки можливе, не тільки побажане, але і доцільне. Цими наскоками на нашому відтинкові, однаково вдень чи вночі, непокоїли ворога і постійно держали його у виснажливому напруженні. Не раз вміли прослизнутися навіть в запілля ворога, наробити йому там бешкетів і щасливо вернутися назад. Одна з таких 20-ок, з якої, чи не одинокий ще в живих залишився д-р Лука Луців, в повному озброєнні дійшла була з Бескиду аж в околиці Дрогобича. Частина тієї славної групи загинула. Між іншими, згинув тоді дуже надійний учень самбірської гімназії Петро Табачинський з Форощі, Самбірського повіту. Коли з такої ризиковної виправи наші стрільці верталися, тоді зі захопленням розказували про свій незвичайний рейд і повною силою молодих грудей сердечно сміялися з несамовитих пригод. Та були випадки, що, як вже сказано, не всі верталися, що на жертовнику Бога і Батьківщини, згоряла не одна прекрасна стрілецька душа. В таких випадках провідник групи, ніби винувато складав командирові тільки діловий звіт. І не було у нас тоді ні радощів, ні втіхи, зате в душі нашій, хоч на короткий час, всевладно розсідався смуток, жаль і туга за вбитим товаришем. А струни нашого сумління до болю зворушували сумні прощальні акорди. Звичайно, це скоро миналося, бо усуси були тверді хлопці і плакати не вміли. А все ж бувають в житті такі хвилини, що серце людське не видержує. Одна з таких зворушливих хвилин глибоко врилася в моїй пам'яті.

Це було два дні перед Різдвом Христовим 1915 року на Бескиді наших Карпат. Ми стояли готові до відмаршу. Чотовий Іваненко півголосом скомандував: „Ходом руш" і ми пішли. А вслід за нами група стрільців в доброму настрої співала:

Машерують наші добровольці
На кривавий тан,
Визволяти братів українців
З московських кайдан...

Приємно було, що наші товариші так весело нас проводжали і на непевну дорогу обдаровували дорогою нам „Червоною Калиною".

Два дні ми борикалися, проходили недоступні дебри, поки „нехотячи" не найшлися в запіллі ворога, в околиці села Мохнате, турчанського повіту. На третій день, отже на самі наші свята, коли кожна людина спрагнена спокою і погідного настрою, наша 20-ка найшлася в дуже тяжкому положенні. Зі всіх боків напирали на нас московські військові частини, а ми, немов би „гнані дикими лютими вовками", перекидалися з одної гори на другу. І не одну таку гору за нами москалі брали приступом, на багнети, тільки нас там вже не найшли.

Хоч стояла гостра люта зима і сніг був по коліна, усім нам було гаряче, тим більше, що набої наші вичерпувалися. А відомо, що без набоїв вояк вже на половину роззброєний.. Кілька годин ми в найбільшому напятті відстрілювалися і, невідомо, чим було б воно закінчилося, коли б не почало вже сутеніти. З поміччю нам приходить ніч, єдиний наш союзник. Вона скоро накрила нас своєю чорною плахтою і стріли почали рідшати, поки не замовкли. По такій кількагодинній стрілянині настала нестерпна тишина, як нам здавалося. Лише вітер повними пригорщами невпинно і завзято кидав снігом в наші обличчя, ніби намагався заліпити нам очі і уха, щоб нічого не бачили і нічого не чули. Знеможені і вичерпані триденним змагом з ворогом і з самою природою, ми спрагнено прикучнули під ялицями і тривожно наслухували. Нічого не було чути, тільки високо ген понад нами могутньо шумів старечий ліс. Вершками височенних ялиць неслася могутня мова, незбагнута музика, час до часу перериувана сильними акордами то грізного стогону, то пронизливого реготу, що наче розбурхана хвиля гналася навздогін... І знову дихав-шумів старий столітній ліс. Шумів і наче старезний дідуган, поклавши свої дужі долоні на наші рамена, розказував нам давно, давню казку про велич нашої рідної землі... І від цього стало нам і солодко і сонно... Зачароване казкою, стихало все довкола нас. Згодом і ліс застиг у камінній молитві святоріздвяної ночі... І з'явилася святково прибрана рідна хата, святочно застелений і багато накритий стіл, дід колосистий у куті за столом, і рідна усміхнена мати...

Вставай, скачи, танцюй, бо замерзаєш, шарпав кожного з нас наш провідник. Ми наче пробудилися. Кожний дрижав від холоду і дзвонив зубами. Руки і ноги стали штивні. Ми направду замерзали. Коли згодом трохи прийшли до себе, провідник наказав відворот. Тільки під охороною ночі ми зможемо вирватись з цього перстеня смерти. Інакше з приходом дня, прийде і наша заглада. Та тільки що ми зсунулися з гори і пристанули в річковому руслі, як на малій віддалі перед нами блідим світлом заблимали малі віконця бойківської хати. Насторожене ухо ловило притишений людський гамір. Рука міцніше стиснула кріс, сильніше вдарило серце. І раптом ми остовпіли. З цієї хати понеслася незнана нам, чи вірніше, непопулярна ще тоді в Галичині наша прекрасна коляда: „Добрий вечір тобі, пане господарю, радуйся"... Колядували наші брати, наші українці, вояки російської армії. Яка трагедія! Ще недавно, бо всього кілька годин тому назад, ми можливо з ними завзято на себе полювали. Цівками крісів націлювалися, щоб... А тепер? Готову до стрілу рушницю рука опускала до ноги... „Ой радуйся земле, Син Божий народився". Ухо жадно ловило мелодію і слова і, здавалося, що то не на війні, не в Карпатах, не в темних лісах стоїш і дрижиш в снігу по коліна, а в Божому храмі зустрічаєш і переживаєш наше Різдво. Чудові акорди цієї коляди, що її в таких незвичайних, трагічних умовинах принесли наші брати із широких степів України на галицьку землю, всією силою вислову, всією красою і всім своїм чаром вливалася в захоплену душу і — на хвилину усміхнулося роззброєне серце... Та скоро цю нашу радість перемагав біль і гострою бороною скородив наші груди... І, хоч ми тверді і загартовані були, безмежне хвилювання, що оволоділо нами, прорвало в грудях греблю і ніхто з нас не видержав...

В тяжкій поворотній дорозі несли ми в наших серцях неоцінений, дорогий подарунок, свіжо почуту чарівну нашу коляду: „Ой, радуйся земле, Син Божий народився"...

У ВЕЛИКЕ СВЯТО РОДИНИ Й НАРОДУ

Ню Йорк. — Головна Управа Українського Євангелицького Об'єднання в Північній Америці розіслала своїм громадянам і вірним Різдвяне та Новорічне Послання, підписане Василем Кузевим, почесним головою Об'єднання та суперінтендентом Української Євангельсько - Реформованої Церкви в Екзилі. „Наш нарід — підкреслюється у вступі — з найдавніших часів відзначає Різдвяні Свята особливими, повними надхнення, звичаями. Коли сходить Свят-Вечірня зоря — сідають у нас до Святої Вечері. Різдво — це родинне свято: до Святої Вечері збирається вся сім'я. У нашому народі існує глибока віра в те, що на Святу Вечерю прибувають до свого роду душі покійних предків і членів сім'ї. Добрий святковий звичай велить у Святу Вечерю лишити місце при столі й для того, кого немає на свята дома з родиною, щоб його духова присутність вітала з усім родом.

Отак у це велике свято в нашого народу єднаються духово живі й спочилі та розлучені члени сім'ї і увесь нарід — в одну неподільну родинну цілість. Цього Свят-Вечора витатимуть душі синів і дочок, а особливо борців і страдників, що впали в нерівнім змаганні з лютим Іродом, при святочних столах у свого року, у всієї нації. І в Україні, і на чужині, будуть залишені місця при Свят-Вечірнім столі для розлучених з родом-родиною, як символічний вияв невмирущої духової сили й єдности великого українського народу.

Який би лютий і лукавий ворог не був, яким би „сильним" він себе не показував — ті, що свідомо й без вагань покладаються на Бога і Йому Єдиному підпорядковують своє життя і смерть — мають усі підстави не тратити непохитної віри в перемогу Христову над проминаючими силами зла, неволі й темряви.

Тому і ми, відзначуючи в новому році 25-ліття страшного, навмисне створеного голоду, в якому деспотичний тиран вигубив мільйони наших невинних людей, та сорокліття проголошення Соборности й Самостійности України, яка ще не цілком здійснена, — робитимемо це в святому переконанні, що ті жертви не були даремні...

Виявімо ділами нашого життя нашу віру є вірність нашому Спасителеві. Дбаймо про поглиблення духовости між нами. Покажімо себе людьми, що вміють непохитно вримати свою національну єдність — не зважаючи на віроісповідні та політичні розбіжності — жертвенно працюючи для свого єдиного й неподільного народу".

РІЗДВО НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

а то й 600 рублів (всередині кожушок!). Взуття доброго нема — підошви ґумові. Отже, такий рівень веселого, радісного життя. Зрозуміло, що для делеґатів недавно відбутого фестивалю все обійшлося за 1/10 ціни. Ковбасу, що коштує 20 рублів кілограм, учасники фестивалю купували за 2 рублі, пиво по 3.80 рублів — вони пили за 38 копійок, а навіть годинники по ціні 400 рублів — вони купували за 40 рублів. Таке відношення заробітної платні до потреб чостей спричиняє загально комбінації, де би то не було. Лозунг — держава обкрадає всіх, то всі обкрадають державу. Комбінують, крадуть, обманюють, де і як удається, не виключаючи робочих, продавців, інженерів. „Верхушка" не мусить того робити, бо вона пасеться в самім комунізмі".

У світлі цього листа в Україні під кожним оглядом зле. Населення живе у великих недостачах. Словом, воно мучиться. Але, як саме наше селянство мучиться, — про це мова в листі із подільського села, який у виїмках подаю до відома читачів. У листі читаємо дослівно:

„Дорогий Врате, запитуєш у своїм листі, як там в нашім селі, чи є церква і священик? Священик єсть, але мусів перейти на православне. Котрий священик не хотів перейти на православне, то вивезли єго до Росії і церква зістала замкнена. Дуже мало церков єсть таких, де єсть священик і відправляєсся хоцяж по-православному. Більша часть єсть церквів позамиканих, бо нема стящеників, а хоць де в котрій церкві відправляєся, то і так знаходяться в церкві тільки старенькі люди, бо молоді не мають часу йти до церкви. Завше єсть робота, нема ні свята, ні неділі. Вдень мусить робити, а вночі треба йти красти, бо хто би хтів тримати якусь коровину, а може яку свинку, то мусить у літі збирати буряни і сушити та складати на зиму. Хто мешкає близько від поля, то ще єсть му ліпше, бо літовом пором щоночи йде на поле зі шнуром і мусить вкрасти сіна чи конічини, жеби в зимі мала корова що їсти. А зимовом пором, то треба іти вкрасти соломи до стирти на полю. Часом треба йти 3 до 4 кільометри, жеби було чим підстелити і ще може в пецу запалити. Якби хто злапав, то за вязку соломи 2 до 3 роки криміналу. І так само в жнива ночами збираєся кілька і йдуть красти збіже снопами, або зерно на плахтах обмолотять і несуть додому, а солому лишають на полю. Так само восени ідуть в поле по кукурудзу, бараболі. Так же всьо треба вкрасти, бо нема права жити. Цілий рік треба робити, а восени дістанеш виплат 2 або 3 кірці збіжа, і жий, як собі хочеш, бо то нікого необходить. Тут мають по 20 до 30 арів городів. То ще є добре, бо бодай посадиш си бараболю та кукурудзу. Узимі хоць кукурудзяника в лішко постелиш і маєш на чімся виспати, бо соломи не все годен принести, а по більше сплять на козячих шкірах. Так само хто має хату під бляхом, то ще яко тако, а хто під соломом, то не має чим покрити чи направити даху. Тоди всьо загниває і валиться. Нема в селі ні плота ні жадного дерева на обістю, котре росло, ані навіть над річком вербів. Всьо вирубали, бо нема чим палити. Хто би хотів купити в пекарні хліба, то треба іти далеко, аж до міста. Такий як принесе в мішку того хліба 10 чи 15 кільо, то мусить іти і дивитися. Хто вміє добре красти і є молодий та здоровий, то ще яко тако, а як злапають на якій крадіжі, то дістане 3.4 і 5 літ криміналу. І ще вам напишу, же в косцелі зробили маґазин збіжа. Як же священик іде до кого сповідати, то ніхто не знає, куди він іде. Бере палицю в руки і плащ на себе і так іде. Дорогий Брате, треба би кілька аркушів наперу списати, щоб оповісти о нашім житю. А хто хоче комуни, то нехай іде до Росії."

Оці прості слова, ця нескладна мова, представляють той „рай" на землі, що його принесла нашому народові московська комуна. Яке сумне і яке прикре буває там свято Різдва при описаних „достатках", при недостачі одежі, взуття, опалу й хліба!

ЗЕМЛЯКАМ У ПОНЕВОЛЕНІЙ УКРАЇНІ

ПРИВІТ ВІД ГОЛОВНОЇ РАДИ НАУКОВИХ ТОВАРИСТВ ІМ. ШЕВЧЕНКА, ПЕРЕСЛАНИЙ ПРЕЗИДЕНТОМ ГОЛОВНОЇ РАДИ І ГОЛОВОЮ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА В АМЕРИЦІ ПРОФ. Д-РОМ РОМАНОМ СМАЛЬ-СТОЦЬКИМ — НА УКРАЇНУ РАДІОВИСИЛЬНЯМИ ВАТИКАНУ Й МАДРИДУ.

Дорогі Сестри і Браття в поневоленій Україні!

Як щороку, так і сьогодні, Наукове Товариство ім. Шевченка шле Вам з Новоріччям та Різдвом Христовим сердечні побажання. Зокрема гаряче вітаємо наших науковців, професорів, учителів та нашу молодь, що їх усіх комуністична й безбожна Москва позбавила свободи думки, слова та віри.

За останній 1957 рік Ваше, самим українським народом створене Наукове Товариство ім. Шевченка (НТШ), що діє тепер в Австралії, Америці, Европі й Канаді, влаштувало цілу низку наукових конференцій, видало сім збірників наукових праць, продовжувало публікацію гаслової частини Української Енциклопедії та розпочало три широкі акції:

першу: опрацьовання термінології для історії Сходу Европи,

другу: для зорганізування всіх слов'янських наукових товариств в Америці у спільний фронт для продовжування спільної боротьби за Вашу академічну свободу, і

третю: підготови до 250-ліття річниці смерти нашого гетьмана Мазепи, що став у вільному світі символом боротьби за свободу всіх поневолених Москвою народів.

Об'єднані з Вами, дорогі Сестри й Браття, у непорушній вірі в слова Тараса Шевченка, що „де нема святої волі — не буде там добра ніколи", ми продовжуватимемо нашу боротьбу за Ваше визволення з-під тотальної неволі і разом з Вами Господа молитимемо, щоб скоро вже той час надійшов, коли ми всі разом зможемо у „сім'ї вольній, новій заколядувати на Славу Господню!

Сердечним „Христос Рождається" вітають Вас усіх, дорогі Сестри й Браття, голова НТШ в Австралії, проф. Петро Шулежко, голова НТШ в Европі, проф. Володимир Кубійович, голова НТШ в Канаді, проф. Євген Вертипорох та всі НТШ-івці у вільнім світі сущі!

З наших буднів

СПОМИН ПІД РІЗДВО

В навечер'я цього великого празника Різдва Христового приходиться мені зробити маленький іспит совісти... Ой, тяжко я нагрішив пером у т. зв. святочній тематиці! Вже й пам'ять не збагне, скільки то я сплодив святочних фейлетонів, гуморесок, нарисів, оповідань, вертепів, а то й вступних статтей!

Так, був такий час у моїй журналістичній кар'єрі, що я навіть писав передовиці до газети! Але тільки три рази в році: на Різдво, на Йордан і під Великдень.

В „Нашому Прапорі" у Львові обов'язував такий порядок: регулярно писав передовиці наш незабутній шеф Редакції, наш батько, опікун і учитель, д-р Григорій Стецюк, замучений в сибірській тайзі.

Коли ж надходили Зелені Свята, 1-ий Листопад, Крути, Базар і роковини Т. Шевченка, тоді покійний доктор відступав гонори передовика ред. Василеві Качмареві, який, так сказати, підмуровував газету з ідеологічного боку. Ех, жарив той колись вступні статті! Майже кожну з них цензура конфіскувала.

А як наближалося святе Різдво, тоді приходила черга на мене. Тоді, бувало, доктор гляне на мене розумними, добрячими очима з-поза окулярів у роговій оправі, та й каже:

— Ну, малейчий (так мене називали в Концерні), надувайтеся, набирайте натхнення, бо треба написати щось сетецципательне під Різдво. Щоб там, розумієте, і різдвяні дзвони дзвонили, і ясна зоря світила, і щоб надія вливалася в серця... Ну, взагалі, щоб була поезія.

Ототі то починалася моя гірка мука! Треба ж було мені, новинкареві і фейлетоністові, націляти поважну куту, розмалювати перед читачем у постичних барвах картину - візію Святої Ночі й дуже обережно пов'язати містерію Різдва з народинами нашої, української Правди, „влити надію в серця" (як казав покійний шеф), але так делікатно, щоб цензор не перекреслив тієї нації одним почерком червоного олівця. А конфіската святочного числа — це була б, просто, катастрофа!

Коли я так прів і страждав над святочною статтею, тоді підходив до мого столика третій член редакції, колега Федь Триндик, і потішав мене в той спосіб:

— Та не мучтеся так, Івасю, бо святочного числа і так ніхто не читає. Дядько напхає в себе куті з маком, перевернеться на соломі та й спить.

... Федь був файний хлоп, як казали у Львові, але нашого дядька він не знав і не розумів. Не було та й мабуть не буде такого вдячного читача української преси, яким був наш, галицький дядько! Українська газета була для нього тим, чим для жида Талмуд, він вірив у кожне надруковане слово, він зубрив газету від дошки до дошки по кілька разів, він умів її читати з рядків, і з-поміж рядків, і з білих плям після конфіскати. За українську газету тягали його по судах і циркулах, обкладали карами, пацифікували, відбивали печінки...

Та й не забувайте, що той „дядько" дуже часто мав скінчених кілька клас гімназії і різні курси, був просвітянином, кооператором, організатором, громадського життя, а в дискусіях на політичні теми заганяв у сліпий кут неодного студента (з матурою, чи без матури!).

Ох, пошли нам ще, Господи, таких читачів, як були колись галицькі дядьки!

Ікер.

У ЦЕ ТРАДИЦІЙНЕ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДІ СВЯТО,

ВЕЛИЧНЕ СВЯТО ХРИСТОВОГО РІЗДВА,

що віками сповняло радістю усіх людей нашої землі й Україна, розспівана колядками, звеличувала Господнього Сина, в Свято, що й сьогодні ще там — болючим спогадом минулого — вселяє в них надію в майбутнє

ВІТАЄМО ВАС,

Брати й Сестри, Українці в З'єдинених Державах Америки,

БАЖАЄМО ВАМ

радісно зустріти й щасливо провести цей наш Великий Празник.

ВІТАЄМО зокрема Відділи, Центральні Організації, Усіх, що в організаційній системі Українського Конґресового Комітету Америки;

ВІТАЄМО Усіх, що сповняють свою громадську повинність у відношенні до Українського Народного Фонду;

ВІТАЄМО Ієрархів і Духовенство, що в молитвах благає Творця послати волю Україні.

Нашими спільними почуваннями й думками єднаємося в цей Празник з Вами й разом з Вами линемо серцем туди, на Рідну Землю та неволеному нашому Народові кличемо:

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ! СЛАВІТЕ ЙОГО!

Український Конґресовий Комітет Америки

Ню Йорк, РІЗДВО ХРИСТОВЕ, 1958 Р. Б.

Всій Родині, Співробітникам, Приятелям Знайомим та Всій Українській Громаді

передаю

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ

цією дорогою мої найкращі бажання.

СТЕПАН ВИТВИЦЬКИЙ

Президент Української Народної Республіки в екзилі.

ХРИСТОС РОДИВСЯ — СЛАВІТЕ ЙОГО!

БАГАТО РАДОСТИ ТИМ, ЩО ДОПОМОГИ ПОТРЕБУЮТЬ;
БАГАТО ВДОВІЛЛЯ ТИМ, ЩО ДОПОМАГАЮТЬ!
КРАЩОЇ ДОЛІ ТА ВИМРІЯНОЇ ВОЛІ ВСІМ УКРАЇНЦЯМ

бажає

З НАГОДИ ХРИСТОВОГО РІЗДВА І НОВОГО РОКУ

ЗЛУЧЕНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ ДОПОМОГОВИЙ КОМІТЕТ

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE

P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

Вечір гумористичної літератури

Заходом Об'єднання Українських Письменників „Слово" відбувся в суботу, 21 грудня ц. р. у Филаделфії, в гарній залі Пластового Дому літературний вечір, присвячений українській гумористично - сатиричній літературі. У вечорі взяли участь запрошені з Ню Йорку письменники - гумористи Іван Керницький і Микола Понеділок, які вже від років втішаються великою популярністю, як теж і филаделфійський письменник Зосим Дончук.

Українська література багата на живий безпосередній гумор. Правдиво, то початки української новітньої літератури в гумористичній літературі. Батько українського літературного відродження Іван Котляревський дав зразки цієї літератури, чи у травестії „Енеїди", чи теж у сценічних творах. Дальша плеяда українських письменників була творцями сатирично-гумористичної літератури. Артемовського і Гребінка (сатира), Квітка-Основ'яненко (гумор). З української землі і з української літератури виріс і один із найбільших гумористів - сатириків світової літератури Микола Гоголь. Навіть такий „серйозний" у популярному значенні письменник, як Франко, велику частину своєї творчости віддав сатирично - гумористичній літературі, а його повний сатири і гумору „Лис Микита" безсмертний.

Совєтський режим в Україні не сприяє розвоєві ні сатири, ні навіть гумору. Навпаки, цей режим старається використати письменників, щоб свій талант теж у ділянці сатири використовували вони для підтримки режиму. А ця настанова розходиться зовсім із самою суттю і гумору, що означає приязне погідне споглядання на життя, і сатири, що має у колючій формі змем'яти і направити. Лише на еміґрації може поставати гумористична і сатирична література і справді деякі здобутки в цій ділянці наша еміґрація має.

Вечір „Слова" у Филаделфії був призначений для того, щоб нашому літературному читачеві-слухачеві дати зразки теперішньої нашої сатирично-гумористичної літератури. Цей вечір відкрила сеньйорка нашої літератури Галина Журба, передаючи ведення вечору Остапові Тарнавському. На жаль, слухачі не мали змоги почути вступного слова літературознавця Івана Коровицького, який в цей день мусів виїхати із Филаделфії. Остап Тарнавський в загальному схарактеризував роди цієї літературної творчости, представляючи теж письменників. Самі ж письменники читали найновіші свої твори. Всі вони мали в останньому часі літературні успіхи. Микола Понеділок видав книгу гуморесок „Вітаміни" і підготовляє до друку книжку оповідань. Вийшла теж друком його п'єса „А ми тую червону калину . . .". Іван Керницький, не зважаючи на свою постійну і систематичну працю в ділянці фейлетону, чи анекдоти (для „Свободи" і „Лиса Микити" ва й інших видань), віддав до друку роман - хроніку, тематично зв'язану із Львовом. Зосим Дончук, автор оповідань із поважною тематикою, видав останнім часом перший том повісти „Гнат Кіндратович", в якій „прижмуреним оком" розповідає про „подвиги" вихованого совєтським режимом спекулянта. Він працює саме над другим томом цього твору, як теж здав до друку повість „Прірва".

В перерві між виступами письменників керівник вечора відчитав кілька віршованих епіграм і пародій (на Осьмачку, Маланюка, Гординського, Кравцева) пера Іринея Вереса.

Теж і цей вечір „Слова", як і попередні, тішився великою фреквенцією нашої літературної публіки, яка нагороджувала письменників на знак признання оплесками.

Т.

Любомир Кузьма

Мистецька Виставка Івана Кураха в Ню Йорку

Іван Курах, український мистець - маляр, що стало перебуває в Італії, у мистецькій діяльності відзначається неабиякою рухливістю. Досі зробив п'ятьдесят кілька індивідуальних виставок, переважно в Европі, та брав участь у кільканадцятьох збірних виставках. Одну індивідуальну виставку мав теж у Ню Йорку 1952-го року. Деякі европейські музеї і галерії закупили його картини.

В грудні 1957-го року уладив виставу своїх творів в Українському Народному Домі в Ню Йорку. Ця вистава обіймала виключно воєнну тематику з України в роках 1942-43. Мистець перебував на українському фронті, як старшина італійської армії, і мав змогу зробити ряд шкіців і картин на українській землі, на якій не довелося йому залишитися; його, як і нас, ждала доля еміґранта.

Картини вистави висловлюють смуток і пригноблення, подекуди і жах часу війни. До цього ефекту в немалій мірі причиняється сильно звужена кольористична гама мистця, зложена з сірого, білого й чорного, з мінімальними натяками на інші барви. Таке самообмеження малярських засобів має оправдання в понурій тематиці, а може і в темпераменті мистця. В таких картинах, як „Місто вночі", „Осінній пейзаж" (безконечне сіре поле) і т. п., досягає бажаного мистцем ефекту. Зате в деяких інших відчувається тяжкуватість підходу („Українська мати"), головно там, де мистець покидає характерну для нього стежку сумного ліризму та пробує добути зі своєї палітри більше драматизму, може подекуди надуживаючи чисто білою і чорною фарбою.

Мистець вийшов з імпресіоністичного стилю і досі вживає багато його технічних засобів. Це його творча база, яку він збагачує експресіонізмом та деякими надбаннями модернізму, включно з чистою абстракцією. Але скок в абстракцію є, мабуть, тільки „даниною моди" і не виявляє творчих можливостей мистця, якщо судити за експонатами цієї вистави.

Воєнні шкіци відзначаються свіжою безпосередністю. Тут цілком виправдує себе імпресіоністичний підхід. Присипана снігом вулиця містечка взимку, кінь коло саней, полонені — шкіци тушом на білому папері, виконані легко, ефектовно; „акварельного" типу олійні малюнки українських селян, жінок, дітей, вуличні сцени („За хлібом") — речі найбільше кольористичні на виставі; імпресії дня, як телеграфні стовпи, обличчя полоненого — це все немов оживає перед нами ще раз, як фантасмагорія трагічних днів.

Крім картин та шкіців, на виставці можна було бачити фотокопії творів мистця з років 1941-45, фотографії з воєнного часу в Україні, що мають вартість документів, та вирізки рецензій про мистця в мовах українській, польській, італійській, німецькій, французькій, англійській.

На відкритті виставки, яке відбулося 20-го грудня 1957-го року, вступне слово про мистця виголосив редактор Лев Лепкий. Виставка притягнула значне число відвідувачів і багато експонатів було продано. Весь дохід з виставки мистець призначив на Український Самостійний Золотий Хрест, спеціяльно на різдвяну збірку „Діти Дітям".

В ПЕРШОМУ ДНІ ЦЬОГО РОКУ ЗГИНУЛО В АВТОВИХ КАТАСТРОФАХ 160 ОСІБ

Ню Йорк. — Американці святкували Новий Рік Богослужбами в церквах, гостинами й прийняттями в родинному колі та в товариствах. В першому дні цього року згинуло рекордове число осіб в автових катастрофах, бо аж 160 осіб.

● **Хрущов і Булґанін** вислали спільного листа з висловами найвищого признання шефові таємної совєтської поліції, ген. Іванові Сєрову. Західні обсерватори в Москві передбачають розбудову совєтського апарату таємної поліції за зразками, що їх практикував розстріляний Берія. Найбільшою „заслугою" Сєрова в останніх роках було здавлення мадярського повстання і підступне виарештування його керівників, яких він заманив у пастку.

ВИШИТА СОРОЧКА

Зже Різдво! . . І сніг, і сміх! . .
Місто вбране в білі шати.
Подарунки — всім від всіх!
Що ж Тобі подарувати?

Щоб дарунок той, хоч скромний,
Кращим був від пишних крамів,
Що розхвалюють невтомно
„Санта-Клоси" на рекламі.

Щось своє, безцінне треба!
То ж потайно, у куточку,
Все ховаючись від Тебе,
Вишивала я сорочку.

Раз, як Ти ввійшов неждано,
Не впіймалась трохи - трохи . . .
— Що ти шиєш так старанно!?
— Так собі, старі панчохи . . .

Це щось більше, ніж обнова,
В іншім міць мого дарунка:
Кожний хрестик — ніжне слово,
Що рядок — про Тебе думка.

Ой, чи встигну! Час так швидко
Лине! . . Як вгадати міру?!
Вишивала я в три нитки:
Ясно-синю, чорну й сіру.

Сірі будні — дні робочі;
Часом смуток — чорна стяжка.
Ясно-сині глянуть очі —
І тоді стає не тяжко!

А Тобі хай ці чудесні
Візерунки дрібно-сині
Нагадають сині весни,
Ніжні співи солов'їні.

Хай нагадують для Тебе
Найщасливіші хвилини,
Сивий степ і синє небо
Золотої України!

1957

ГАННА ЧЕРІНЬ

Марко Черемшина

КОЛЯДА

На крутій горі сив-сокіл сидить,
Огима тужить, далеко видить.
Огима кружить, гадками летить,
Гей дивиться він краєм-Дунаєм,
Краєм-Дунаєм Юра іграє,
На гуслїх дзвенить, коляд співає.
А на Дунаю корабель пливе,
А в тім кораблї ґреґная панна,
Пишная панна, красна Марігка.
В кораблї сидить, сокола багить,
Стрільця із війни сподівається,
А Юра іде, три дари несе;
Три даруногки, всі для Марігки:
Перший дарунгик — пав'яний вінгик,
Другий дарунгик — срібний перстінгик,
Третій дарунгик — срібну трембіту.
Пав'яний вінгик — та до вінгання,
Срібний перстінгик до обмінення,
Срібна трембіта до трембітання:
З крутої гори тай з Чорногори
Поза Підгір'я до схід сонегка,
На ріку Дністер — на ріку Дніпер,
На вітцівщину — на Україну:
Що Юра спіймав буйного Тура,
Буйного Тура з-над ріки-луга.
Гей, як затрубив та стрільгик Юра,
Всю кригу розбив, осідлав Тура.
Приймила дари ґреґная панна:
Врадувалася ще й зоря рання,
Врадувалася у морі риба,
У горах зело, наріллї скиба,
У степу трави — кожна могила,
Врадувалася вся Україна:
Що убив Юра гордого Тура,
Що трісли леди і ожеледи,
Що розтворились Турові тюрми,
Що колядують гуслі і сурми . . .
Краєм Дунаєм корабель сплине
У Київ-місто сив-сокіл злине.

НАЙЩИРШІ ПОБАЖАННЯ
з нагоди
РІЗДВА ХРИСТОВОГО і НОВОГО РОКУ
Рідним, Приятелям і Друзям
пересилає
Д-р Василь КІНАЛЬ з Родиною

Рідні, Друзям і Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажає
д-р Борис Филипчак
з Родиною
Пассейк, Н. Дж. (57 Passaic Ave.)

З нагоди РІЗДВА ХРИСТОВОГО
ЩИРОСЕРДЕЧНІ ПОБАЖАННЯ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
засилають
д-р Володимир і д-р Стефанія М. Гук
з Ріднею
90 Lenox Street Newark 6, N. J.

Приятелям і Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажає
д-р ХИЛЯК з Родиною

Рідні, Приятелям і Знайомим
пересилають
з РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ
і НОВИМ РОКОМ
ЩИРІ ПОБАЖАННЯ
Д-р ВОЛОДИМИР і ІРИНА
СТАНЕЦЬКІ

НАЙСЕРДЕЧНІШІ ПОБАЖАННЯ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
засилають
Рідні, Приятелям, Знайомим
та Пластовим Друзям
Ольга і д-р Микола Кузьмовичі

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
ВШ. КЛІЄНТАМ, ПРИЯТЕЛЯМ
і ЗНАЙОМИМ
бажає
адвокат Іван Романишин
з РОДИНОЮ

Рідні, Приятелям і Знайомим
з РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ та НОВИМ РОКОМ
НАЙЩИРШІ ПОБАЖАННЯ
засилають
д-р Юрій і Віра КУШНІРІ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Рідним, Приятелям і Знайомим
бажають
д-р Мирон і Люїза САТУРСЬКІ
Newcomerstown, Ohio

ВСІМ ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ
з нагоди
РІЗДВА ХРИСТОВОГО і НОВОГО РОКУ
ЩИРОСЕРДЕЧНІ ПОБАЖАННЯ
складають
родини БІЛОЗОРІВ і КОРОПЕЦЬКИХ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Рідні, Приятелям і Знайомим
бажають
д-р Олександер і Ярослава ГУДЗЯКИ

Рідні, Приятелям та Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажають
д-р Олександер і Ірина СУПКОВІ
з Донечкою

СВЯТОЧНІ та НОВОРІЧНІ
ЩИРОСЕРДЕЧНІ
ПОБАЖАННЯ
Рідним, Друзям та Знайомим
пересилають
д-р Юрій і Люба Стефанівські

ГОЛОВНА УПРАВА
УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО Т-ВА
в АМЕРИЦІ
пересилає цією дорогою
з нагоди
РІЗДВА ХРИСТОВОГО і НОВОГО РОКУ
щирі побажання
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
Управам Відділів, своїм Членам та Всім Українським Лікарям, як в Америці, так і розкиненим по цілому світі.
За Головну Управу:
д-р Ярослав Восвідка, голова
д-р. Олена Носковська-Гірняк, секр.

З нагоди РІЗДВА ХРИСТОВОГО
Щирі побажання
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Родині, Приятелям і Знайомим
пересилають
д-р Ярослав і Христина Воєвідки
з Дітьми

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Рідні, Знайомим і ВШановним Пацієнтам
бажає
д-р Мирон і Ольга КРАВЧУК
з Діточками

БЛАГОСЛОВЕННОГО РАДІСНОГО
РОЖДЕСТВА ХРИСТОВОГО
І ЩАСЛИВОГО
НОВОГО РОКУ
засилає
Вельмишановним Пацієнтам
д-р Е. Н. Різдорфер

Всім
Друзям, Знайомим, Пацієнтам та Людям Доброї Волі
ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажають
Йонкерс, Н. Й. **ЧВАРТАЦЬКІ**

Рідним, Друзям і Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажають
д-р Галина і Володимир ГІРНЯКИ

З надходячими Святами
РІЗДВА ХРИСТОВОГО та НОВОГО РОКУ
щиро вітаємо та бажаємо всього найкращого нашій Родині, Приятелям, Знайомим та зокрема всім нашим Гостям, які провели свій літній відпочинок у нашому домі в HUNTER-і.
Оксана, Орест, Юрко і Коко КЛЮФАСИ

Рідні, Приятелям і Знайомим
НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ
РАДІСНИХ СВЯТ і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
засилають
Е. Н. і Оля РІЗДОРФЕР

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Рідні, Друзям і Знайомим
бажає
д-р Василь ВЕРЕШ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажаємо
Нашій Дорогій Родині, Приятелям та Всім Знайомим
Петро та Юстина ЦАПАРІ
з Каліфорнії

Всім Проводам Станиць Братства УСС
і Всім УСС-ам, об'єднаним в цій організації,
Всім Українським Воякам, Верховному Пластунові
СІРОМУ ЛЕВОВІ і Всім Членам УПУ
ЩИРІ ПОБАЖАННЯ
з РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ і НОВИМ РОКОМ
За Головну Раду Братства УСС:
д-р Н. ГІРНЯК, голова; **д-р Ю. НАЛИСНИК**, секретар

Замість окремих
Різдвяно-Святочних ПОВАЖАНЬ Рідним і Знайомим
СКЛАДАЮ НА УНФОНД
„АКЦІЯ МІЛЬЙОН ДОЛЯРІВ"
дол. 25.00
д-р Іван і Наталія МАКАРЕВИЧ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО
НОВОГО РОКУ
Рідні, Приятелям і Знайомим
бажають
Ліда і д-р Роман СМИК зі Синами
Coal City, Ill.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Всім Пацієнтам і Приятелям
бажає
Dr & Mrs. Joseph BISAHA
ДЕНТИСТ
305 East 17th St. GR 5-2217 New York City

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
бажає
Dr. S. Chernoff
223 Second Ave. (Cor. 14th St.) — **NEW YORK CITY**
Tel.: **GR 7-7697**
УРЯДОВІ ГОДИНИ: денно 10-6:30; в неділі 11-1.

НАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
Dr. L. A. Behla
320 W. 86th St., (near Broadway) NEW YORK CITY
Tel.: EN. 2-9178
Год. прийнять: понеділок, вівторок і четвер від 1 до 8 веч. п'ятниця 11-4 по пол.; субота 11-2 по пол. в середу і неділю закрито.

Надія і Сергій ЛИТВИНЕНКИ
сердечно вітають
Родину, Приятелів і Знайомих
З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ

В день
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
бажаємо
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Приятелям і Пацієнтам
д-р Остап і Зеня БАРАН з Родиною

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Рідні, Приятелям і Знайомим
бажають
Ольга і д-р Роман ГРАБ зі Синами

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Рідні, Приятелям і Знайомим
бажають
Мері, Богдан, Христя, Ігор і Оксана
МАКАРУШКИ
Бруклин, Н. Й.

СПОРТОВЕ Т-ВО „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ"
в НЮАРКУ, Н. Дж.
своїм Змагунам, Членам та Симпатикам
ВЕСЕЛИХ СВЯТ РОЖДЕСТВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
УПРАВА

Почесному Голові, Почесним Членам
та Всім Колеґам
з нагоди
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і
НОВОГО РОКУ
бажає
ВСІХ БЛАГ
Управа Американсько-Українських
Ветеринарних Лікарів

Рідним, Приятелям і Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажає
д-р Богдан Олесницький
з Родиною
Нюарк, Н. Дж.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО
НОВОГО РОКУ
бажає
Рідні, Приятелям і Знайомим
д-р Григорій ЯВНИП з Рідньою

Рідні, Знайомим і Шановним Пацієнтам
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажають
д-р дентист М. КРИЖАНОВСЬКИЙ
з Родиною

ЩИРІ ПОБАЖАННЯ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РОЖДЕСТВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Рідні, Приятелям і Знайомим
пересилають
д-р Іван і Олександра КИЗИКИ

ЕВРОПА МІЖ РАКЕТАМИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

певнеь Америки, а з другого — терроризована шантажними листами Булганіна, Західя Европа опинилася в атмосфері більшої, ніж будь-коли, непевности. Її не усунуть запевнення, що за два роки стоятимуть вже на західньо-европейських територіях ракетні бази, з яких, на випадок потреби... стріляти будуть не вони, західні европейці. В цьому, а також в непевності нинішнього дня, лежала причина, чому на Паризькій конференції Норвегія, Данія та Ісляндія попросту відмовилися від тих баз, зираючи в бік шведського невтралізму. Очевидно, все це лише спонтанні відрухи. Вони щезнуть в міру нормалізації атлантійської, союзної співпраці, в міру ліквідації цього трагічного почуття непевности.

Те почуття, що володіє Західньою Европою, знаменито віддає свіжа ілюстрація в одному з европейських журналів: По обох боках земного глобу виринають високі, гострі шпилі двох атомових ракет. Між шпилями простягнена лива, на якій балянсує жінка в туніці. Нижче підпис: „Ракета справа, ракета зліва, — посередині Европа!"

Европа з порожніми руками. Кого винуватити, що вона безборонна. Можна її саму, її втому після двох жахливих воєн на власній території, її моральний і культурний занепад, її конформізм, дефетизм, сартризм, її суверенну уяву на дрібно пересічених кордонами національних територіях, її престижеві претенсії на розвалинах вчорашніх імперій... Але що це дасть?

Годі уявити сили вільного світу без Західної Европи. Її людський і матеріяльний потенціял завеликий, щоб ним нехтувати. Зрозуміння грандіозности небезпеки не лише в матеріяльно-фізичному, але й в культурно-духовому сенсі в неї більше і глибше, ніж в будь-якій іншій частині вільного ще світу. Це зрозуміння викликає автоматично бажання оборони. Західня Европа тужить за системою оборони ефективною, щоб була, в якій кожний мав би своє рівноправне місце і не лише відповідальність, але й диспозиційну співучасть. Концепції на зразок англо-американського діомвірату, з яким носиться Гаролд Мекміллен, при сліпому підпорядкуванні решти держав Атлантійського Союзу, мусять принести такий же неуспіх, як це було під час Паризької конференції.

Лише розважна політика З'єдинених Держав у відношенні до своїх европейських партнерів, їх справедлива й раціональна, але рішуча інгеренція в справи міждержавної співпраці в Західній Европі, — може впорядкувати атлантійську коаліцію. Шукання інших розв'язок видасться проблемою квадратури кола.

ГОР.

BUY U.S. SAVING BONDS AND SAVE

Проф. д-р І. Панькевич живе і працює в Празі

Наш видатний вчений — українець і діялектолог — проф. д-р Іван Панькевич живе і працює в Празі, як керівник українського відділу філологічного факультету Карлового університету. Про це пишуть в київській „Літ. Газеті" (ч. 78) чехословацькі аспіранти Київського університету Я. Моравець і М. Мольнар, присвятивши йому статтю п. н. „Невтомний дослідник і педагог".

Професор Панькевич, який своєю працею на Закарпатті між двома світовими війнами чимало причинився до перемоги українства над русофільством і літературної мови над „язичієм", не тільки має за собою великий науковий доробок, але наполегливо далі працює. Під його проводом складається українсько-чеський словник, що матиме 100,000 слів, якого видання підготовляє Чехо-словацька Академія Наук. Крім того д-р Панькевич готує словник південно-карпатських діялектів, що має бути продуктом його 30-річної праці, як теж видання історичної діялектології південно-карпатських діялектів, першу таку працю в українському мовознавстві. Він постійно збирає і публікує фольклорний матеріял і літературні пам'ятки Закарпаття. Як літературознавець дав він досі чимало праць, як наприклад, „До джерел „Панських жартів" Івана Франка", „Ян Колляр і західньо-українське літературне відродження", „Іван Франко і Закарпаття" тощо.

Карловий університет у Празі дуже врочисто відзначив 70-річчя д-ра Івана Панькевича, а його науковій діяльності крім статтей, які появилися у журналах, мало б бути присвячене спеціяльне число органу міжнародної славістики „Славія". Ювілят є теж дуже цінением співробітником Слов'янського Інституту Академії Наук Чехословаччини.

(Н-вич)

ГОРЯТЬ СВІЧКИ...

Горять свічки, синявий дим
Снується попід стелю, —
Думки мої біжать за ним
У батьківську оселю.

Спішаться, бо далеко їм,
Далеко, брате, дуже...
Прибігли, Боже! Де наш дім?
Лише колядка тужить...

Колядка чайкою літа
Від Дунаю до Дону,
Коли ж прийде година та,
Що вернемось до дому?...

І де цей дім, де наш хором
На тисовім помості?
Чи те, що предкам було сном,
Прийде до нас у гості?

Чи сядемо в своїх хатах
Колись до Свят - Вечері,
Забувши про журбу і страх,
Як справжні господарі?

Не даром пісня тисяч літ
А може й більше — тужить —
Далекий шлях, великий світ,
Не тратьмо віри, друже!

Горять свічки, синявий дим
Снується попід стелю, —
Думки мої біжать за ним
У батьківську оселю.

БОГДАН ЛЕПКИЙ

3 Сагари почала плисти нафта для Европи

Альжир. — Із французьких копалень нафти Гассі Мессауд на пустині Сагари почала під кінець грудня вперше плисти нафта почерез Альжир до середземноморського порту Філіпвіл, щоб відтіль дістатись танками до Франції. Хоча ця подія — це великий моральний і економічно-політичний успіх Франції, проте вона не розголошує цієї події і не використовує її пропагандивно, лякаючись, щоб не спровокувати реакцію альжирських партизанів, які могли б намагатись знищити 6-цалевий нафтопровід. Якщо можна б розбудувати ці нововідкриті сагарські нафтові поля у великий центр, щоб зменшити залежність Франції і інших західньо-европейських країн від середньо-східньої нафти і Суезького каналу, то це мало б колосальне політичне і стратегічне значення. У зв'язку з цим появились газетні вістки, що американська нафтова компанія Стандарт Ойл з Ню Джерзі запропонувала Франції участь свого капіталу в експлуатації згаданих нафтових джерел на Сагарі на базі 50% зиску з доходу. Покищо шість-цалевим нафтопроводом перепливає 600 тонн нафти денно. Протягом найближчого півроку ця кількість має зрости трикратно. Існує проєкт провести другий нафтопровід у промірі 24 цалі, але він не був би готовий перед 1960 роком. Слаба сторінка всього того басейну та, що нафтопровід мусить іти через гористу околицю Альжиру, опановану тепер арабськими партизанами.

В 1957 році прибуло до ЗДА тільки 3,600 іміґрантів-фахівців

Вашингтон. — Комісар іміґрації і натуралізації емеритований генерал Джозеф М. Свінґ у своєму річному звіті генеральному прокуророві Вільямові П. Роджерсові стверджує, що в 1957 році прибуло до ЗДА тільки 3,600 фахівців-іміґрантів, хоч згідно з законом могло б прибути до цієї країни 75,000 іміґрантів із цієї категорії. Новий іміграційний закон дозволяє в першу чергу прибувати до цієї країни таким іміґрантам „яких тут потрібно з огляду на їхню освіту, технічний вишкіл, окремий досвід або якісь виїмкові здібності." Генерал Свінґ заявив, що американські фірми не використали іміграційного закону, який дозволяє приїхати до ЗДА 75,000 науковцям і фахівцям. В 1957 році до ЗДА прибуло 262,000 іміґрантів, на 85,000 менше як в 1956 році. Із 38,000 мадярських втікачів — 391 особа вернулася до Европи, 22 особи „депортовано як комуністів, 52 за те, що склали невірні заяви, решта виїхала до Мадярщини добровільно.

Короткі Вістки

● **7-річний Джімммі Бреннан** у м. Дернгем, в Англії, виліз на вантажне авто свого дядька, коли той пішов на хвилину додому, обернув ключик в запальнику і виїхав на вулицю, замішавшись між автомашинами. Він керував, як досвідчений водій, важким автом на просторі одної милі, переїхавши вправно декілька перехресних важких відтинків. Один із мотористів настрашився, побачивши, як вантажне авто іде — без водія, бо хлопця не видно було понад керівницею. Заалярмована поліція затримала і переслухала малого Джімми, який заявив, що „це нічка штука керувати автом", і що він „випозичив собі" його „для забави".

● **В Ірані** заарештовано протягом вересня і жовтня ц. р. 80 осіб, обвинувачених у змові проти уряду. З вийнятком сімох осіб — усіх звільнено. Цих сімох судитимуть, як змовників проти життя членів уряду і проти режиму. Всі вони — прихильники колишнього прем'єра Мосадека, крайнього націоналіста. Теперішній уряд в Ірані — прозахідній.

● **800-річний університет** в Больонії, в Італії, оприлюднив гострий протест проти упослідження науки в Італії. В цьому протесті - звернено пригадується, що батьківщина Гульєльма Марконі, винахідника бездротного телеграфу, і Енріка Фермі, одного з творців американської атомової бомби, не має тепер фінансової можливости брати участи у міжнародних науково-дослідних змаганнях. За 30 останніх років число студентів в Італії збільшилося в 5 разів, а число професорів — тільки в 1½ рази.

● **Статистичне бюро** повідомляє, що на 1-го січня цього року населення ЗДА становило 172,800,000 осіб, збільшившись впродовж року на 3 мільйони. Це значить, що кожної 7.5 секунди народжувалася одна дитина, кожної 20-ої секунди вмирала одна особа, кожної другої хвилини прибував новий іміґрант і кожної 20-ої хвилини одна особа еміґрувала. Згідно з статистичними даними, в ЗДА жінок на 1,500,000 більше як чоловіків.

● **Рада Цивільної Аеронавтики** стверджує, що подорожувати літаками в шість разів безпечніше, як автами. На 100,000,000 миль, що їх пролетіли літаки, було менше як один смертний випадок, а на таку саму кількість осіб, що відбули подорожі літаками, було 6 смертних випадків. Із 45 мільйонів осіб, які відбули подорожі літаками, в нещасливих випадках згинуло тільки 31.

● **Папа Пій XII** написав нову молитву за єдність і щастя родини. За католицькою традицією, що зберігається головно в Італії, місяць січень, присвячений Ісусові, св. Йосифові і Пречистій Марії, є місяцем родини. Ця молитва, оприлюднена в „Оссерваторе Романо", має 4,000 слів.

● **4-річний Джеймс Силквуд** із Питтсбургу, Каліфорнія, убив свого 3-річного брата Чарлза. Побачивши стріляниину на телевізійному апараті, він ухопив батьків револьвер і застрелив свого братчика.

● **Комуно - польський прем'єр Йосиф Циранкевіч** у своїй промові, виголошеній у варшавському соймі, картав земляків, які занадто захоплюються всім, що походить із Заходу. При цьому він покликувався на одну знайому варшав'янку, яка вернулась з відвідин родини в Канаді. Ця полька оповідала з захопленням про гарну хату, яку має її брат, авто, меблі, уладження, що його не знають в Польщі. Але, коли спитали її, чи хотіла б там жити, вона рішуче відмовилася: „Якби ви бачили, як вони там важко 8 годин денно працюють!" Циранкевіч радив полякам не тільки заздрити американцям, але й наслідувати їх у праці.

● **Лялля Аєша**, донька мароканського короля Мохаммеда V, написала листа до президента Франції, Рене Котті, з просьбою помилувати 22-річну альжирську націоналістку Джамілю Буґіред, засуджену французьким військовим судом в Альжирі на смерть за терористичну діяльність. Шеф президентської канцелярії в Парижі повідомив княжну, що коли справа засудженої терористки опиниться в руках президента Франції, тоді просьбу княжни візьметься під увагу.

ОГОЛОШЕННЯ
про ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ в церкві св. Тройці УАПЦ в НЮ ЙОРКУ під час Різдвяних Свят

Січень 5. Неділя. Год. 10-та рано: Божественна Літургія.
Січень 6. Понеділок. Год. 8-ма рано: Царські часи з читанням Євангелії та „Ізобразительні".
Год. 9:30 рано: Вечірня з Літургією св. Василія Великого.
Год. 7-ма вечора: Велике повечіріє зі Святочною Утренею. СПІВИ КОЛЯДОК.
Січень 7. Вівторок. Год. 10:45 рано: РІЗДВО ХРИСТОВЕ. Божественна Літургія св. Івана Золотоустого, архиєрейським чином. — СПІВИ КОЛЯДОК.
Год. 7-ма вечора: ВСЕНІЧНА.
Січень 8. Середа. Год. 10-та рано: Божественна Лутургія.
Січень 11. Субота. Год. 7-ма вечора: Всенічна.
Січень 12. Неділя. Год. 10:45 рано: Божественна Літургія.
Січень 13. Понеділок. Год. 7-ма вечора: Всенічна.
Січень 14. Вівторок. Год. 10:45 рано: Божественна Літургія св. Василія Великого. — Новорічний Молебень.
Січень 17. П'ятниця. Год. 8-ма рано: Царські часи з читанням Євангелії та „Ізобразительні".
Січень 18. Субота. Год. 9-та рано: Божественна Літургія св. Івана Золотоуста. — Вечірня і Йорданське освячення води в храмі.
Год. 7-ма вечора: Велике повечеріє зі Святочною Утренею архиєрейським чином.
Січень 19. Неділя. Год. 10:45 рано: Божественна Літургія св. Василія Великого архиєрейським чином та Йорданське освячення води в ограді храму, на дворі.

Настоятель св. Троїцької УАПЦеркви
прот. о. Ананій Сагайдаківський

СЕНАТОРИ ДОМАГАЮТЬСЯ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ДЕПАРТАМЕНТУ ОБОРОНИ

Вашингтон. — Сенатори обох партій домагаються реорганізації департаменту оборони в тому напрямку, щоб на чолі всіх збройних сил стояв один шеф штабу. Демократичний сенатор Стюарт Саймінгтон і республіканський сенатор Ралф Е. Фляндерс, обидва члени Сенатської Комісії Готовости, рекомендують уніфікацію військової команди. Республіканець сенатор Прескотт Буш, член Сенатської Комісії Збройних Сил, закликає до змін в організації генерального штабу, який повинен очолювати одна особа. Демократичний конгресмен Джордж Г. Мегон, голова Військово-бюджетної Підкомісії в Палаті Репрезентантів, заявив, що треба переорганізувати цілий департамент оборони, бо окремі шефи штабів тепер виконують дві ролі: командантів і плянувачів свого роду збройних сил. Провідник демократів в Сенаті сенатор Линдон Б. Джансон повідомив, що Сенатська Підкомісія Готовости вивчає справу зміни в ділянці шефів штабу. Також і Комісія Гувера, яка займалася реорганізацією виконної частини уряду, проєктує, щоб зорганізувати пост одного шефа штабу. Зміну в організації Пентагону пропонує також Комісія Рокефелера, щоб департамент оборони міг із більшим успіхом працювати. Але колишній секретар оборони Чарлз Е. Вилсон заявив, що треба в цій справі дуже обережно діяти, бо не є добре в руках одної особи зосереджувати дуже багато влади.

Президент прибув до столиці продовжувати працю над бюджетом

Вашингтон. — Президент Айзенгавер 2-го січня прибув до Вашингтону з фарми в Геттисбургу, Па., щоб продовжувати працю над бюджетом і над своєю промовою про Стан Унії, яку він має предложити Конгресові 9-го січня. В п'ятницю, 3-го січня Президент виїде знову на фарму, де перебуде кінець тижня, а після того прибуде до Вашингтону, де 7-го січня збирається Конгрес на свою сесію в цьому році. В столиці Айзенгавер має конферувати з секретарем оборони Ніл Г. МекЕлроєм, його заступником Доналдом А. Кворлесом і державним секретарем Джоном Фостером Доллесом. Президент має проводити засіданням свого кабінету і має бути присутній на організаційному засіданні Комісії Громадянських Прав. Секретар Білого Дому Джеймс С. Гагерті заявив, що Президент має ще вирішити деякі пункти оборонного бюджету з секретарем оборони і його заступником, бо в цілому оборонний бюджет вже вирішений на конференції в Геттисбургу.

Передбачають припинення інфляції в 1958 році

Ню Йорк. — Економісти передбачають, що в цьому році може припинитися інфляційна тенденція американського доляра. Вона почалася при кінці 1955-го року і тривала аж до жовтня 1957, коли по раз перший індекс консумпційних товарів не збільшився. Але в листопаді ціни на товари щоденного вжитку знову були збільшилися внаслідок збільшення цін на авта моделів 1958. Економісти передбачають, що ціни на консумпційні товари в найближчих місяцях не будуть збільшуватися, і це буде початок кінця обезцінювання доляра.

„ВЕСЕЛКА" ПОЧАЛА 5-ИЙ РІЧНИК

Цими днями вийшло з друку і саме тепер розсилається передплатникам різдвяне і новорічне число дитячого журналу „Веселка", що почала свій 5-ий річник.

Вже появився і є в продажу календар „Свободи"

Ювілейний календар „Свободи" на 1958-ий рік, присвячений головно 40-річчю проголошення Української Державности, вже появився і є в продажу. Відповідну кількість примірників календаря розіслано для продажу секретарям усіх Відділів УНСоюзу і в них можна його набути. Можна його купити також в поодиноких українських книгарнях, як і безпосередньо в Адміністрації „Свободи". Календар друкований на доброму папері, має 160 сторінок і багатющий матеріял та понад 50 ілюстрацій. Ціна календаря $1.50.

В АМЕРИЦІ

● **Деякі американські родини** дістали як першу новорічну поштову посилку податкові формулярі за 1957 рік. Податок за минулий рік треба заплатити до 15 квітня 1958 р. Таких новорічних „поздоровлень" податковий уряд вислав 56 мільйонів — головам родин є самітним особам, які платять федеральний податок.

● **Члени „Аман Клюбу"** в Колорадо Спрінґсі, Колорадо, відзначили Новий Рік, пускаючи фаєрверки з вершка гори Пайкс Пік, 14110 стіп заввишки. Вони видряпуються на цю гору вже кілька років зряду в ніч проти Нового Року і вітають його світляними ракетами.

ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО „СВОБОДИ" ПОЯВИТЬСЯ З ДАТОЮ ПОНЕДІЛКА

З уваги на святочний сезон та йдучи назустріч побажанням Читачів, в публікації „Свободи" зайде така зміна: наступне, також різдвяне число у збільшеному об'ємі із святочним змістом та святочними оголошеннями появиться з датою понеділка, 6-го січня, та буде друковане і вислане в суботу, 4-го січня, а чергове число появиться в середу з датою четверга, 9-го січня.

МАРШАЛА РОКОСОВСЬКОГО ВІДКЛИКАЛИ З КАВКАЗУ ДО МОСКВИ

Москва. — Маршала Константина Рокосовського відкликав совєтський уряд з становища команданта Закавказької військової округи і призначив знову віце-міністром військових справ. Хоч раніше звичайно взагалі не подавано в СССР до відома військових призначень і пересунень, проте тепер з якихсь причин розголошено цю подію. Рокосовський був військовим віце-міністром за маршала Георгія Жукова. Коли цей останній був на відвідинах в Югославії і Альбанії, Рокосовського перенесли на Закавказзя. Те перенесення західні часописи зв'язували з тодішнім напруженням на Середньому Сході, як посередню загрозу Совєтів щодо готовости Совєтів інтервеніювати збройно, коли б Туреччина заатакувала Сирію. Швидко потім „вичищено" Жукова, покликавши на його місце маршала Родіона Маліновського. Рокосовський буцімто разом з іншими совєтськими маршалами й генералами зрадив Жукова, ставши проти нього по стороні Хрущова. Раніше Рокосовський був совєтським фактичним генерал-губернатором у Польщі, як її військовий міністер і член Політбюра. Про Рокосовського писали тоді, що він „поляк". На вимогу Гомулки — відкликано його до Москви, як найбільш зненавиджену фігуру в Польщі. Коли він був на Кавказі, його „вибрали" до Політбюра компартії Грузії, але вже не писали, що він „грузин". — У самій Москві та взагалі в СССР більше, ніж ця подія, зацікавлення викликало підвищення на 10 до 20 відсотків цін на горілку і на 25-50 відсотків цін на авта. Подорожіли також мотоциклі й інші машини. Зате обіцяно знижити ціни телевізорів і фотоапаратів.

У Каїро скінчилось про-совєтське збіговище

Каїро. — Так звана Конференція солідарности азійсько-африканських народів, яка складалась з кругло 500 „делеґатів" від 44-х країн, закінчилась на сам Новий Рік прийняттям резолюцій, узятих цілком з словництва совєтської пропаґанди. У цих резолюціях засуджено не тільки в загальних словах „колоніялізм і імперіялізм" Англії, Франції і — Америки (!), але й „жорстокості англійців в Ємені" та „злочини в Кенії" засуджено „втручання З'єдинених Держав в незалежність арабських держав", засуджено пакти НАТО, Баґдадський і Південно-східній азійський, словом, повторено ще раз все те, про що вічно горлає пропаґанда з Москви. Зате ні одного слова не було проти Совєтів і проти комунізму. Рішено встановити в Каїро постійний секретаріят нової, покликаної цим з'їздом азійсько-африканської організації, а відвага совєтських делеґатів, які просто диктували всі постанови, зросла настільки, що вони „запропонували" фінансування Москвою того нового центру комуністичної пропаґанди. Однак тут уже спротивився сам єгипетський президент Нассер, який „подякував" і заявив, що Єгипет сам фінансуватиме цю нову установу, що „з вдячністю" прийняли до відома совєтські делеґати. Всі внески, які змагали до зм'ягшення совєтських резолюцій, перепали. Тепер різні уряди країн, з яких поприїздили були „делеґати" на те збіговище, застерігаються, що ці „делеґати" не були офіційними репрезентаціями і що тому прийняті на каїрському з'їзді постанови не віддзеркалюють погляду даних урядів.

У Сіямі новий уряд

Банґкок. — Король Фумі-фол Адульдет призначив генерала Танома Кітханона новим прем'єром. Зміна уряду не прийшла внаслідку якоїсь кризи, а тільки тому, що після минулорічного безкровного військового перевороту, в якому маршал Танарет примусив прем'єра, маршала Пібула Сонґграма зректися і втекти за кордон, сіямський діяч Поте Сарасін погодився очолювати уряд тільки тимчасово. Ані маршал Танарет, ані Поте Сарасін не хотіли бути прем'єром. На 14 міністрів нового уряду — кілька є з попереднього уряду. Крім прем'єра, який є також міністром військових справ, ще три інші міністри є генералами. Міністром закордонних справ залишився князь Ван Вайталкон. Прем'єр Кітханон є, за його власними словами, „новиком" у політиці, але є рішучим противником комуністів і приятелем Заходу. Він відомий із поміркованих поступових поглядів. Цілий уряд має про-західній характер.

У СВІТІ

● **Д-р Кваме Нкрумаг**, 48-річний прем'єр Ґани, чорний як гебан, одружився з 25-річною єгипетською студенткою Фатією Галем Ріцк з Каїро. Вона прилетіла на вінчання з своїм вуйком. Вінчання відбулося в столиці Ґани, Аккрі, де були приявні члени уряду і вся місцева „сметанка". Прем'єр такий зайнятий, що нікуди не виїхав в пошлюбну подорож.

● **Шах Ірану Різа Палеві**, відбувши літаком подорож над обширом, що його три тижні тому навістив важкий землетрус, гостро затаврував землевласників того обширу, які не тільки не поспішили з допомогою жертвам землетрусу, але навіть забороняли бездомним таборувати на їх ґрунтах. Шах звелів оприлюднити прізвища нелюдяних поміщиків. Під час землетрусу згинуло 1,392 особи.